

Danıştay Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna bâzı maddeler eklenmesine dair kanun tasarısı ve Adalet, İçişleri ve Plân komisyonlarından seçilen 5 er üyeden kurulu 71 numaralı Geçici Komisyon raporu (1/612)

T. C.

Başbakanlık

16 . 2 . 1972

Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi

Sayı : 71 - 313/1276

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 14 . 2 . 1972 tarihinde kararlaştırılan «Danıştay Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna bâzı maddeler ve geçici maddeler eklenmesine dair kanun tasarısı» ve gerekçesi ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını saygıyla arz ederim.

Prof. Dr. Nihat Erim
Başbakan

GEREKÇE

20 . 9 . 1971 tarihli ve 1488 sayılı Anayasa değişikliği ile 334 sayılı T. C. Anayasasının yargı yolu ve Danıştay başlıklı 114 ve 140 nci maddeleri ile Danıştayın görev ve yetkilerine ilişkin bulunan 137 ve 144 ncü maddeleri değiştirilmiş ve Anayasaya eklenen geçici 14 ncü maddenin ikinci fıkrasında da Anayasanın 114 ve 140 nci maddelerinde yapılan değişiklik gerekince 521 sayılı Danıştay Kanununun, değişikliklerin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde değiştirileceği hükmüne yer verilmiştir.

Ayrıca, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile bu kanunda değişiklik yapılmasına dair olan 1327 sayılı Kanun, Danıştay meslek mensuplarının, hükümlerine kısmen veya tamamen tabi oldukları 788, 1108, 3656 sayılı kanunları yürürlükten kaldırmış ve ek geçici 7 nci maddesinde, Devlet Memurları Kanunu ile düzenlenen konularda özel kanun çıkarılmasını emretmek suretiyle Danıştay meslek mensuplarının aylık ve diğer özlük işlerine ilişkin hususların Danışta Kanununda yer almasını öngörmüştür.

Öte yandan 31 . 12 . 1964 tarihinde yürürlüğe girmiş bulunan 521 sayılı Danıştay Kanununun, bugüne kadar devam edegelen uygulaması, gerek kuruluş, gerek yargılama usullerine ilişkin hükümlerde bâzı değişiklikler ve düzeltmeler yapılmasını bir ihtiyaç ve zorunluluk olarak ortaya çıkarmıştır.

Belirtilen bütün bu sebeplerle Danıştay Kanununun değiştirilmesine ilişkin bu tasarı hazırlanmış bulunmaktadır.

Bu açıklamalardan anlaşılacağı veçhile, değişiklik tasarısını üç bölümde mütalâa etmek mümkündür :

- I - Anayasa değişikliğinin zorunlu kıldığı değişiklikler,
- II - Devlet Memurları Kanununun zorunlu kıldığı değişiklikler,

III - Danıştay Kanununun 7 yıllık uygulamasının ortaya çıkardığı ihtiyaçlar dolayısıyla yapılan değişiklikler.

I - Anayasanın 114 ncü maddesinde yapılan değişiklik ile 140 ncü maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan Danıştay Birinci Başkanı, Daire başkanları ve Başkanın Sözcüsünün seçimlerine ilişkin hüküm, aynı maddenin son fıkrasında yer alan asker kişilerle ilgili idari eylem ve işlemlerin yargı denetiminin Askerî Yüksek İdare Mahkemesince yapılacağı hükmü ve Yüksek Savcılar Kurulu ve Yüksek Hâkimler Kurulu kararları aleyhine başka mercilere başvurulamayacağı yolundaki 137 ve 144 ncü maddeleri hükümleri, 521 sayılı Danıştay Kanununun seçime ilişkin hükümleri ile, dâva daireleri ve Dâva Daireleri Kurulunun görevlerinde değişiklikler yapılmasını ve bir madde ilâvesini gerekli kılmıştır.

II - 521 sayılı Danıştay Kanununda, meslek mensuplarının özlük haklarına ilişkin bâzı hükümler yer almış bulunmakta idi. 657 ve 1327 sayılı kanunların personel mevzuatımıza getirmiş bulunduğu yeni sistemler dolayısıyla bu hükümlerde değişiklik yapılması zorunlu hale gelmiş; ayrıca, yukarıda belirtildiği gibi, Danıştay meslek mensuplarının bu kanunların yürürlüğe girmesinden önce tamamen veya kısmen tabi oldukları eski mevzuatın da yürürlükten kalkmış olması dolayısıyla Devlet Memurları Kanununda yer almış hükümlerden bâzıları, bünyelerinin özelliklerinin gerektirdiği değişikliklerle ek maddeler halinde ilâve edilmiş, böyle bir zorunluluğun olmadığı hallerde de Devlet Memurları Kanununun hükümlerine atıfta bulunulmakla yetinilmiştir.

III - Bilindiği gibi, 521 sayılı Danıştay Kanunu, 31 . 12 . 1964 tarihinde yürürlüğe girmiş ve bugüne kadar yedi yılı aşan bir süreden beri uygulanmaktadır. Bu uygulama, gerek kuruluşta, gerek yargılama usullerinde yenilemelerin ve düzeltmelerin yapılmasını zorunlu kılmıştır. Bu cümleden olarak yeni vergi alanlarının meydana çıkması ve vergi mükellef sayısının artmasının sonucu olarak, Danıştaya intikal eden vergi uyuşmazlıkları büyük bir artış göstermiş ve bu uyuşmazlıkların geç sonuca bağlanmasının idare ve mükellef yönünden meydana getireceği sakıncalar göz önüne alınarak munhasıran vergi dâvalarını çözümlenmek üzere Onüçüncü Dairenin kurulması öngörülmüş; ayrıca ihtiyaç duyulması halinde mevcut üyelerle mürettep dâva daireleri kurulabilmesi hususundaki hükme tasarıda yer verilmiştir.

Bundan başka, yargılama usullerine ilişkin hükümlerde uygulamalar sonunda eksik olduğu veya tereddüde yer verdiği tesbit olunan hususlar ile vatandaşların usulî hükümleri yeterince bilmemeleri dolayısıyla hak ziyana uğramalarını önleyecek ve dâvaların daha süratli sonuca bağlanmasını sağlayacak esaslara da tasarıda yer verilmiştir. Bunlar madde gerekçelerinde etraflıca açıklanacaktır.

Şu hususu kesinlikle belirtmek lâzımdır ki, bu tasarı ile gerek kuruluşta ve gerek diğer hususlarda yapılan değişiklikler, bütçeye kadro ve diğer yönlerden hiçbir malî külfet yüklememektedir.

Madde gerekçeleri :

Madde 3. — 521 sayılı Danıştay Kanununda meslek mensupları üç grupta mütalâa edilmiş bulunmakta idi. Anayasanın 137 ncü maddesinde yapılan değişikliğin, kanun sözcülerini, Anayasanın 140 ncü maddesinin beşinci fıkrasında yer alan diğer meslek mensupları meyanında mütalâa etmiş bulunması dolayısıyla, bu maddede yapılan değişiklikle, meslek mensupları, seçime gelen ve yüksek hâkimlik sıfatını haiz olanlarla atamayla gelen ve hâkim teminatını haiz olanlar olmak üzere, iki grup halinde toplanmıştır.

Madde 6. — Beliren ihtiyaçlar bir genel kâtip yardımcısının hizmetlerin iyi yürütülmesine yeterli olmadığı sonucunu ortaya koyduğundan, yüksek dereceli iki meslek mensubunun bu işle görevlendirilmesi imkânını sağlamak ve iş durumu ve ihtiyaca göre diğer meslek mensuplarından da yararlanabilmek için maddede gerekli değişiklik yapılmıştır.

Madde 7. — Aynı şekilde, beliren ihtiyaçlar ve genişlemekte olan hizmetler dolayısıyla bir kısım şeflikler, müdürlük haline getirilmiştir.

Madde 8. — Danıştaya üye olabilme niteliğini gösteren bu maddede; mevzuattaki değişikliklerin, Devlet kuruluşlarında ve görevlerinde meydana getirdiği yenilikler göz önüne alınarak, İktisadi ve Ticari Bilimler Fakülteleri profesörlerinin, Sayıştay Başkanları, daire başkanları ve üyeleri ile Askerî Yüksek İdare Mahkemesinin askerî hâkim olan başkanları, daire başkanları ve üyeleri ile başsavcılarının, Yargıtay üyeliğine seçilebilmek niteliğini kazanmış olmak şartıyla Cumhuriyet savcılarının Danıştaya üye olabilecekleri belirtilmiştir.

Danıştay üyesi seçilebilmek için kazanılmış hak olarak alınan aylık derecesinin, bu göreve seçileceklerin daha tecrübeli ve yetenekli olmalarını sağlamak maksadıyla, dördüncü derece yerine ikinci derece olarak tesbiti zaruri görülmüştür.

Madde 9 - 13. — Seçimle ilgili olan bu maddeler, aşağıda belirtilen nedenlerle yeniden düzenlenmiştir:

Danıştay Birinci Başkanı, daire başkanları ve Başkanın sözcüsünün görev süreleri ve seçilememeleri halinde Danıştay üyeliği görevine devam edecekleri Anayasaya uygun olarak belirtilmiş, daire başkanlarının seçimlerinin de Birinci Başkan ve Başkanın sözcüsü için Anayasada öngörülen usul ile yapılması uygun görülerek, 9 ncu madde buna göre düzenlenmiştir.

Danıştay üye seçimi için Anayasada öngörülen esas, 10 ncu maddeye birinci fıkra olarak alınmış; mütaakip fıkralarda da seçim işlemlerine ilişkin süreler, 521 sayılı Kanunda olduğu şekilde ve daha açık bir ifade ile yeniden belirtilmiştir.

Danıştay Kanununun 8 nci maddesinin (H) bendine göre, genel nitelikleri haiz bulunan Danıştay yardımcıları ile bu derecedeki kanun sözcüleri, seçilme niteliğine sahiptirler. Ancak 521 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra Danıştay üyelikleri için yapılan seçim sonuçları, seçimlere katılan Danıştay meslek mensuplarının, arzu edilen miktar ve oranda üyeliklere seçilemediklerini göstermektedir.

Diğer taraftan T. C. Anayasası ve kanunlarla Danıştaya yargı ve danışma alanında verilen geniş yetki ve görevlerin tam olarak yerine getirilebilmesi için Danıştay meslek mensupluğunun bir kariyer haline sokulması ve bu meslek mensuplarının her yönden değer taşıyan kimselerden meydana gelmesi zorunludur. Bu sebeple 521 sayılı Kanunun 3, 15, 16 ve 119 ncu maddeleri ile Danıştay meslek mensupluğu kariyer haline getirilmiş; ancak, bunun sonucu olarak Fransa'da olduğu gibi ve 832 sayılı Danıştay Kanunu ile hükümleştirildiği üzere seçimlerde bir kontenjan tanınması gerekirken bugüne kadar bu husus kanunlaşmamıştır. Fransız Danıştayında ve 832 sayılı Kanunla Sayıştayda bu kontenjan üçte iki oranında olarak tesbit edilmiştir.

Yargı görevinin bir ihtisas işi olduğu, belli bir eğitim ve tecrübe devresinden geçmeyi gerektirdiği malûmdur.

İdari yargının her şeyden önce Danıştayda hizmetle, özellikle her müzakere ve duruşmada bir sınav geçiren yardımcı görevlerinde eylemlilik olarak çalışmakla, dairelerde dâvaların karara bağlanmasındaki görüşme ve tartışmalara katılmakla öğrenileceği ve tecrübe sahibi olunacağı da bir hakikattir.

Bu sebeple 8 nci maddenin (H) bendinde gösterilen Danıştay meslek mensuplarına, üye adaylığı için belli bir oranda kontenjan tanınması hususu öngörülerek Danıştay Genel Kurulunun, üye adaylarını içerden seçmesi esaslı 11 nci maddeye konulmuştur.

Adaylık için başvurma ve Genel Kurulun üye adayı seçimi için yapacağı toplantı ile seçim hükümleri, 12 ve 13 ncu maddelerde düzenlenmiştir.

Madde 14. — Danıştay yardımcılığına atanabilmek için aranacak genel ve özel şartlar, Devlet Memurları Kanununun değişik 48 nci maddesindeki esaslara uygun olarak, yeniden düzenlenmiştir.

Madde 15. — Halen yürürlükteki 15 nci maddede yer alan sınıf terimi, Devlet Memurları Kanununda bu terime yeni bir anlam verilmiş olması dolayısıyla, metinden çıkarılmış, adayların bir yıl daha denenmeleri uygun görülmüş ve adayların bu devrede alacakları aylık derecesi ile yardımcı atandıktan sonraki aylık dereceleri tesbit edilmiştir.

Madde 16. — Başyardımcılığa atanabilmenin şartlarında 119 ncu maddede yapılan değişiklikle personel mevzuatında eski terfi esası yerine derece yükselmesi ve kademe ilerlemesi esaslarının getirilmiş olması, madde metninin yeniden düzenlenmesini gerekli kılmıştır.

Madde 18. — Devlet Memurları Kanunu ile hizmetli kategorisinin ve 788 sayılı Kanunun kaldırılmış olması dolayısıyla bu madde yeniden düzenlenmiştir.

Madde 21. — Danıştay Genel Kurulunun kuruluşuna ilişkin olan bu maddede, idari dâvaya konu olabilecek işlemin görüşülmesine ve karara bağlanmasına, bu işlere bakmaya görevli dâva dairelerinin başkan ve üyelerinin katılamıyacıkları hükmü yer almış bulunmakta idi. Uygulamada, Dâva Daireleri Kurulunun, hükümden sözü geçen «daire» teriminin kapsamı içerisine girip girmeyeceği hususu tereddüdü mucibolmuş, deyim kapsamında kabul edilmesi halinin, 21 kişilik bir kuruluş haline gelen ve 23 ncu madde hükmü gereğince bünyesi her yıl değişen Dâva Daireleri Kurulunun başkan ve üyelerinin, 44 ncu maddenin (D) bendi hükmü dolayısıyla hiçbir zaman Genel Kurula katılamamaları sonucunu doğuracağı, bunun ise, Genel Kurulu kuruluşundaki amaçta uygun bir çalışma yapamaz duruma getireceği, öte yandan, aksine bir uygulamanın sakınca yaratmayacağı kanısına varılmış olması, hükmün metinden çıkarılmasını gerektirmiştir.

Anayasanın 137 ve 140 nci maddelerinde yapılan değişiklikler sebebiyle başkanın sözcüsünün Genel Kurula iştirak ettirilmesi uygun görülmüştür.

Madde 24. — İctihatları Birleştirme Kuruluna ilişkin olan bu maddenin, onüçüncü dairesinin kurulması dolayısıyla nisaba ilişkin hükümlerinde değişiklik yapılmış ve maddeye uygulama yönünden açıklık getirilmiştir.

Ayrıca, başkanın sözcüsünün icthatların birleştirilmesini isteme yetkisi olduğu ve bu husustaki görüşünü yazılı olarak bildirmesi kanunen zorunlu bulunduğu göz önünde tutularak, oylamaya iştirak etmemek şartıyla, düşüncesini sözlü olarak açıklayabilmesi için kurula katılması ön-görülmüştür.

Madde 28. — Birinci başkana vekâlet usulü, daire başkanları seçiminde, Anayasa ile getirilen yeni esasa uygun şekilde düzenlenmiş, ayrıca başkanın sözcüsüne, vekilin de asilin şartlarına sahibolması gerektiği ilkesinden hareketle, başkanın sözcüsü gibi yüksek hâkim niteliğinde olan bir üyenin vekâlet etmesi esası getirilmiştir.

Madde 34, 41. — Anayasanın 140 nci maddesinde yapılan değişiklik ile asker kişilerle ilgili idari eylem ve işlemlerin yargı denetiminin Danıştaydan alınarak Askerî Yüksek İdare Mahkemesine verilmiş olması, Anayasanın 137 ve 144 ncu maddelerinde yapılan değişiklik ile Yüksek Sayıcılar Kurulu ve Yüksek Hâkimler Kurulu kararları aleyhine başka mercilere başvurulamıyacağı hükümleri sonucunda bu işlemlere karşı idari yargı denetimi yolunun kapatılmış bulunması, daireler arasındaki iş durumunun nisbetsizliği ve işlerin birbirleriyle olan ilişkileri, mevzuat değişiklikleri ve özellikle yeni vergi kanunları göz önüne alınarak, dâva dairelerinin görevlerini belirten bu maddeler muvazeneli bir şekilde yeniden düzenlenmiştir.

Ayrıca, Anayasanın 116 ve 122 nci maddelerinde sözü edilen mahalli idarelerin seçilmiş organlarının organlık sıfatını kazanma ve kaybetmeleri ve esnaf derneklerinin feshi işlemlerinin ancak yargı yoluyla olabileceği yolundaki hükümler dolayısıyla bu işler idari daire olan Üçüncü Dairenin görevlerinden çıkarılmış ve özel bir yargılama usulü ile ilgili dâva dairelerine görev olarak verilmiştir.

Madde 43. — Dâva daireleri işlerinde nisbetsizlik görülmesi halinde bu işlerin ancak belirli konulara ilişkin olması şartı ile diğer dâva dairelerine verilebilmesi, uygulamada zorluklar yaratmış olduğundan, bu şart madde metninden çıkarılmıştır.

Madde 44. — Anayasada ve Devlet Memurları Kanununda yapılmış olan değişiklikler dolayısıyla Yüksek Hâkimler Kurulu, Genel Kurulu kararları ve Danıştay İkinci Dairesince birinci derecede verilen disiplin cezaları aleyhine açılan dâvaların çözümü dâva daireleri kurulunun görevleri arasından çıkarılmış, ayrıca, birden fazla dâva dairesinin görevine taallük eden dâvaların çözümü usulü de tasarının ek 5 nci maddesi ile yeniden düzenlendiğinden, maddenin (E) bendinin metinde bırakılmasına lüzum kalmamıştır.

Bakanlar Kurulu kararlarının iptali için açılan dâvalarda husumetin Başbakanlığa yönetileceği hakkındaki (B) bendi hükmünün, uygulamada güçlükler doğurduğu, aynı zamanda bu kararnamelelerin uygulanmasının ilgili bakanlıklara yapılması sebebiyle Başbakanlığın açılan dâvalara gerekli şekilde ve zamanında savunmada bulunmadığı da görülerek adı geçen bentteki «Başbakanlık aleyhine» ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

Madde 49. — İl İdaresi Kanununda Danıştaya idari görev veren bir hükmün mevcut bulunması, birinci derecede disiplin cezası verilmesi görevinin, Devlet Memurları Kanunu ile kurumlarına bırakılmış olması sebebiyle madde metninde gerekli değişiklik yapılmıştır.

Madde 53. — Bakanlıkların, görüş ve tekliflerine uygun karar verilmiş olduğu hallerde bile, işin bir defa da Genel Kurulda görüşülmesini istemek suretiyle Genel Kurul işlerinin artmasına meydan verdikleri görülerek madde metninde sözü edilen hükme, amacına uygun şekilde açıklık verilmiş; ayrıca Danıştay iç bünyesinin ve işleyişinin gerektirdiği hüküm, son fıkra olarak maddeye eklenmiştir.

Madde 71. — Yürürlükteki madde hükmüne göre; ilgililerin haklarını da ihlâl eden bir idari işlem dolayısıyla, ilk önce iptal dâvası açılması halinde bu işlem hakkında ayrıca tam yargı dâvası açılabilmesi, uygulamada, maddenin yazılış şekli sebebiyle, işlemin iptali şartına bağlı olduğu şeklinde yorumlanmıştır. Halbuki, idare hukuku kurallarına göre, idare tarafından tesis edilmiş olan bir işlem, mevzuata uygun olmakla beraber, her hangi bir şahsın hakkını da ihlâl ediyor ise, bu halde, işlem iptal edilmeden de tam yargı dâvasının açılabilmesi gerekmektedir. Metindeki, işlemin iptal şartı çıkarılmadığı veya yeniden düzenleme yapılmadığı takdirde, bu tip işlemler sebebiyle hakları ihlâl edilerek zarara uğramış olan şahısların zararlarının tazmini için tam yargı dâvası açmaları mümkün bulunmadığından, madde metnindeki bu aksaklık giderilerek doktrinle uygulama muvazi hale getirilmiş ve açılacak tam yargı dâvalarının şekline göre dâva açma süreleri açıkça tâyin ve tesbit edilmiştir.

Diğer taraftan, şahsın hakkının, her zaman, işlemin tesis edildiği tarihte ihlâl edilmediği ancak, işlemin icrası sırasında zararın meydana gelebileceği de bir vakiadır. Bu gibi hallerde açılacak tam yargı dâvasının süresinin başlangıcının nasıl tâyin edileceği uygulamada tereddütleri muciboldüğünden bu hususta da maddeye açıklık getirilmiştir.

Ayrıca, yürürlükte bulunan metinde karar düzeltilmesi yoluna başvurulduğu takdirde tam yargı dâvasının hangi süre içinde açılması gerektiği belirtilmemiş olduğundan, bu husus da yeniden düzenlenmiş ve kararın düzeltilmesi istemi üzerine verilen kararın, tebliği tarihinden itibaren doksan gün içinde, tam yargı dâvasının açılabilmesi belirtilmiştir.

Bu hale göre, ilgililer; haklarını ihlâl eden bir işlem dolayısıyla işlemin tesis edildiği tarihten itibaren; Danıştayda doğrudan doğruya tam yargı dâvası veya iptâl ve tam yargı dâvalarını birlikte açabilecekleri gibi, yukarıda işaret edildiği üzere, ilk önce iptâl dâvası açarak, işlemin iptâl şartı aranmaksızın, bu dâvanın karara bağlanması üzerine, bu husustaki kararın veya kanun yollarına başvurulması halinde verilecek kararın tebliğ tarihinden itibaren doksan gün içinde tam yargı dâvası açabileceklerdir.

Hakkın ihlâli işlemin tesis tarihinde değil de işlemin icrası (yürütülmesi) tarihinde vuku bulmuş ise, tam yargı dâvası işlemin icrası tarihinden itibaren doksan gün içinde açılacaktır.

Madde bu esaslara göre yeniden düzenlenmiştir.

Madde 104. — Bir kısım dâvaların çözümlenebilmesi, bazı hallerde keşif, bilirkişi incelemesi veya delillerin tesbiti için Ankara dışına gidilmesini zorunlu kılmaktadır. Bu halde ise, halen yürürlükteki madde hükmüne göre, ödenilmekte olan giderler, meslek mensuplarının yapmak zorunda kaldıkları gerçek giderlerin bir hayli altında kalığından aradaki fark şahsi gelirlerinden karşılanmaktadır. Bu durumun devamının terviç edilemeyeceği açıktır. Esasen bu masraflar Devlet bütçesinden değil, bu kabil isteklerde bulunan şahıslardan alınmaktadır. Bu sebeplerle madde, aylık esas alınmak suretiyle, beher gün için ilgilinin net maaşının otuzda biri oranında yevmiye verilmesini ve gerçek yol giderlerinin ödenmesini mümkün kılacak şekilde yeniden düzenlenmiştir.

Madde 110. — Yürürlükteki maddede kanun sözcüleri bakımından çalışma düzeninin korunması ve iş veriminin artırılması için tedbir alabilme yetkisi, munhasıran Başkanunsözcüsüne tanınmış bulunmakta idi. Yedi yıllık uygulama, kanunun 2 ve 105 nci maddeleri hükümleri uyarınca, Danıştayın yönetimi kendisine aidolan, genel işleyişinden sorumlu bulunan ve bütün kuruluşun düzenli çalışmasını sağlamakla ödevli olan Birinci Başkana da bu hususta yetki verilmesi gerektiğini ortaya çıkarmıştır.

Ayrıca kanunsözcülerinin düşüncelerini, gerekli görülmesi halinde, sözlü olarak açıklamaları daha salim ve isabetli karar verilebilmesi için faydalı sonuç hâsıl edeceği düşünülerek, madde bu esaslara göre düzenlenmiştir.

Madde 114. — Danıştay Birinci Başkanı, daire başkanları ve üyeleriyle Başkanunsözcüsünün aylıkları, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa 1327 sayılı Kanunla eklenen ek geçici 8 nci maddede hükmüyle tâyin ve tesbit edilmiş bulunmaktadır. Aynı kanunun ek geçici 7 nci maddesi, bu hususun Danıştayın özel kanunda yer almasını âmirdir. Bu sebeple 114 nci maddede Danıştay Başkan ve üyeleriyle Başkanunsözcüsünün aylıkları gösterilmiştir.

Madde 115. — 114 nci maddenin gerekçesinde belirtildiği üzere; kanun sözcüleri, başyardımcı ve yardımcıların, Devlet Memurları Kanununa 1327 sayılı Kanunla eklenen ek geçici 8 nci maddeye göre almakta oldukları aylıkları, aynı kanunun ek geçici 7 nci maddesi hükmü uyarınca bu kanunun içine alınmıştır.

Madde 116. — Danıştay meslek mensuplarının işe başlayacakları ve yükselebilecekleri dereceleri, Devlet Memurları Kanununun 36 nci maddesinde, emsalleri için kabul edilmiş esaslara uygun şekilde ve 1327 sayılı Kanunun ek geçici 7 nci maddesinin hükmü gereğince belirtilmiştir.

Madde 119. — Devlet Memurları Kanunundaki ilke ve meslekin özelliği göz önüne alınarak, altıncı ve ikinci derecelere atanabilecek meslek mensupları arasında bir seçmeye imkân verilerek ve çalışmalarını daha ilmî ve verimli kılabilmek üzere, bu iki derecede sınav esaslı kabul edilerek, madde buna göre düzenlenmiştir. Ancak, ikinci dereceye atanabilmek için yapılacak yükselme sınavının özelliğine binaen, klâsik mânada bir sınav yerine, tez veya benzeri bir usulle yapılması öngörülmüş olduğundan, bu sınavlara ilişkin esasların Danıştay Sınav Yönetmeliğinde gösterilmesi uygun bulunmuştur.

Madde 120. — İhtiyaç vukubuldukça ve hizmet gerektirdikçe kanun sözcüleri, başyardımcı ve yardımcıların kadroları uhdelerinde kalmak üzere, bu görevlerde çalıştırılabilmesi uygun olacağı cihetle madde buna göre düzenlenmiştir.

Madde 121. — Kanun sözcüsü, başyardımcı ve yardımcıların, yükselme esasları, Devlet Memurları Kanununda kabul olunan ilkeler gereğince, kademe ilerlemesi ve derece yükselmesi şeklinde düzeltilmiş, bunların şartları belirtilmiştir.

Madde 122, 123. — Kanun sözcüsü, başyardımcı ve yardımcıların sicillerine ilişkin esaslar, Devlet Memurları Kanununda kabul edilen ilkeler, Danıştayın arz ettiği özellikler ve kanunun bugüne kadar devam edegelen uygulamasından alınan sonuçlar göz önünde tutularak, yeniden düzenlenmiştir.

Madde 124. — Disiplin cezalarının ilerleme ve yükselmelere etkisi kanunda gösterilmemiş olduğundan, Hâkimler Kanunundaki esaslar da göz önüne alınarak bu husus yeniden düzenlenmiştir.

Madde 125. — Kanun sözcüsü, başyardımcı ve yardımcıların, her yıl aldıkları sicil bildirimleri; ilgililerin çalışma ve davranışlarını buna göre ayarlayabilmeleri bakımından uygun görülerek madde bu şekilde düzenlenmiştir.

Madde 126. — Bu madde yeni sicil esaslarına göre düzenlenmiştir.

Madde 128. — Daha önce tüzükle düzenlenmesi öngörülmüş olan hususların, bir yönetmelikle gösterilmesi uygun görülmüş ve diğer memurların sicillerine ait hususlar Devlet Memurları Kanununu gereğince düzenleneceğinden bunlarla ilgili kısım metinden çıkarılmıştır.

Madde 130. — Danıştay memurları için diğer memurlar hakkındaki kanunlara yapılan atıf, Devlet Memurları Kanununa ve kuruluşun bünyesindeki özelliklere göre yeniden düzenlenmiştir.

Madde 163. — Yürürlükte olan metinde, dâva açma sürelerinin çalışmaya ara verme zamanına raslaması halinde, 6 Eylül'den itibaren 7 gün uzatılacağı hükmü yer aldığı halde, karar düzeltilmesi süresi bu hüküm dışında kalmış bulunduğundan, madde bu hususu da kapsıyacak şekilde yeniden düzenlenmiş, maddeye dâva açma süresinin son gününün tatile raslaması üzerine, bu sürenin Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu ve mülga 4904 sayılı Kanundaki ilkeye de uygun olarak, tatil gününü izleyen çalışma gününün akşamına kadar uzayacağını belirten bir fıkra eklenmiştir.

Madde 164. — Dava açma sürelerinin hangi tarihten itibaren işlemeye başlayacağı 521 sayılı Kanunda belirtilmemiş olduğundan, uygulamadaki tereddütleri gidermek üzere, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanundaki ilke de göz önünde tutularak dava açma süresinin tebliğ, yayın veya ilân gününü izleyen günden itibaren işlemeye başlayacağı hükmüne maddede yer verilmiştir.

Madde 166. — Danıştay kuruluşunda yapılması düşünülen değişikliğe paralel olarak, Tasnif ve Yayın Bürosu hizmetleri kitaplık ve yayın, tasnif ve arşiv olmak üzere iki üniteye ayrılarak bu üniteler birer müdürlük haline getirildiğinden madde metninde buna uygun değişiklik yapılmış, ayrıca büronun görevlerinin uygulanma şeklinin bir yönetmelikle düzenlenmesi uygun görülmüştür.

Madde 167. — Danıştay arşivinin yeniden ve bilimsel metotlarla düzenlenmesini ve fuzulî evrakın yok edilmesini sağlamak üzere, dâva dosyaları ile diğer evrakın, Danıştayda saklanma süreleri ile yok edilme usullerinin bir yönetmelikle gösterilmesi öngörülerek bu madde düzenlenmiştir.

Madde 172. — Danıştay meslek mensuplarının Devlet Memurları Kanunu ile ilişkisi, bu kanunun ek geçici 7 inci maddesinde belirtildiği üzere Danıştaya ait özel kanunu yürürlüğe girinceye kadar devam edebileceği cihetle mezkûr kanunun birinci maddesi gereğince Devlet Memurları Kanununa tabi olmayan meslek mensuplarına ait kadroların düzenlenmesine ilişkin bir esasın Danıştay Kanununda yer alması gerekmektedir. Nitekim 1971 yılı Bütçe Kanununun 9 uncu maddesi ve 1972 yılı Bütçe kanunu tasarılarının 15 nci maddesi aynı ilkedeki hareket ederek, meslek mensuplarına ait kadroları, Bütçe Kanununda göstermiştir. Bu sebeple Danıştay meslek mensupları kadrolarının Danıştay Başkanlığınca hazırlanması ve bütçe kanunlarında gösterilmesi hususu 172 nci madde olarak düzenlenmiştir.

Madde 2. — Danıştayda bir dâva dairesi daha kurulması bu tasarı ile öngörülmüş bulunduğu cihetle 19 uncu maddenin birinci fıkrasında, bunun gerektirdiği değişiklik yapılmıştır.

Madde 3. — Yukarıda belirtilen sebeple Dâva Daireleri Kurulunun kuruluşundan bahseden 23 nci maddenin ilk fıkrası değiştirilmiştir.

Madde 4. — Kurulması istenen onüçüncü daire ve mürettep daireler dolayısıyla bu kuruluşların yargı yetkisini haiz olabilmeleri bakımından 32 inci maddenin birinci fıkrasında, bu hususların zorunlu kıldığı değişiklikler yapılmıştır.

Madde 5. — Kanunen ilânı gereken düzenleyici ve genel tasarruflara karşı, bunların uygulanması üzerine açılacak davaların işlemin iptaline ilişkin olabileceği ve düzenleyici tasarrufun iptalinin istenemeyeceği veya düzenleyici tasarrufun ancak işlemle birlikte iptalinin talebedilebileceği yolundaki yorumlara ve tereddütlere mahal bırakmamak üzere, 67 nci maddenin üçüncü fıkrasında, tedvindeki amacı belli eden değişiklik yapılmıştır.

Madde 6. — Kanunun 74 üncü maddesinde yazılı sebeplerden biri ile azınlıkta kalanların, işin esası hakkında oy kullanmak zorunda olduklarını sarih olarak belirtmek ve eski metnin yarattığı tereddütleri gidermek üzere maddede değişiklik yapılmıştır.

Madde 7. — Kanunsözcüleri ve yardımcıların kurulla birlikte reddedilmesi halinde, ret sebebi'nin vârid olup olmadığı hususunun, reddedilen dairece incelenmesi mümkün olmadığından, bunun ve daire hakkındaki ret isteğinin Dâva Daireleri Kurulunda karara bağlanması için maddede gerekli değişiklik yapılmıştır.

Madde 8. — Açılan dâvaların, Danıştay Kanununun 30 ncu maddesinde yazılı, idari dâva türlerinden hangisine girdiğinin belirtilmesi ve dilekçelere eklenen fotokopilerin, bunlarda tahrifat yapmanın kolaylığı dolayısıyla avukat veya noterlikçe tasdikli olması şartları maddeye eklenmiştir.

Madde 9. — Hareci veya posta pulu verilmeden veya eksik verilerek dâva açıldığı Danıştayda oldukça sık görülen hallerdendir. Danıştay Kanununun 66 nci maddesine göre, dâva dilekçelerinin, ancak hare ve posta ücretleri tam olarak alındıktan sonra kayıtlarının derhal yapılacağı ve dâvanın bu kaydın yapıldığı tarihte açılmış sayılacağı cihetle, halen yürürlükte olan hükümler karşısında hare ve posta pulu alınmadan dilekçe kaydının yapılmaması ve ayrıca Harelar Kanununa göre harem hiç verilmemiş veya noksan verilmiş olması halinde de mütaakıp işlemlerin yapılması gerekmektedir. Vatandaşın mağduriyetini önlemek ve Danıştayın bu gibi hallerde yapması gereken işleme açıklık vermek üzere, konu yeniden düzenlenmiştir.

Madde 10. — Dilekçenin veya dâvanın reddini gerektiren kanuni sebeplerin ilk incelemeden sonra tesbiti halinde, dâvanın her safhasında, yani esas hakkında karar verilmeye kadar 75 nci madde hükmünün uygulanacağı yolunda sarahat vermek ve uygulamadaki tereddütleri gidermek üzere maddede gerekli değişiklik yapılmıştır.

Madde 11. — Getirtildiği idarede de dâvacılar için gizli olan sicil ve tahkikat dosyası gibi evrakın ve reddi hâkim istemi üzerine sadece istemi incelemeye yetkili olan kurulu ilgilendiren cevabın, dâvacılara gösterilemeyeceği yolundaki hüküm, uygulamada beliren ihtiyaç dolayısıyla 82 nci maddeye eklenmiştir.

Madde 12. — 75 nci maddeye göre verilen kararların düzeltilmesi isteminden sonra şayet işin esası hakkında karar verilmiş ise, bu kararın da düzeltilmesinin istenebileceği yolundaki hüküm, 98 nci maddede böyle bir hükmün bulunmaması ve tarafların haklarının korunmasını sağlamak amacıyla maddeye eklenmiş bulunmaktadır.

Madde 13. — Danıştayda disiplinin korunması için ihtiyaç duyulan bu hüküm, Devlet Memurları Kanunu ile getirilen ilkelere de uygun olarak, 144 ncu maddeye bir fıkra halinde eklenmiştir.

Madde 14. — Anayasa teminatı altında yargı görevi ifa etmekte olan Danıştay Başkan ve üyeleri ile Başkanunsözcüsünün, her ne sebeple olursa olsun, Yüce Divan dışında, haklarında 1402 sayılı Kanuna göre takibat yapılması mahzurlu görüldüğünden tasarıda bu madde hükmüne yer verilmiştir.

Ayrıca 1402 sayılı Kanunun 21 nci maddesinde zikredilen kanunsözcüsü, başyardımcı ve yardımcıları hakkında kovuşturma izninin hangi makam tarafından verileceği belirtilmemiş olduğundan bu husus maddeye ikinci fıkra olarak konulmuştur.

Madde 17. — İdari yargı hukukundaki son gelişmelere göre, dâva dilekçesinde hasmın yanlış gösterilmesi önemli bir noksan telâkki edilmemektedir. Hattâ dâvanın hasımsız açılması ve idare mahkemesinin gerçek hasmı tâyin ile onun savunmasını alması görüşü dahi ileri sürülmektedir. Bu gelişmelerin ışığı altında ve idari bir işlem ve eylemden menfaati veya hakkı ihlâl edilmiş olan kimsenin hasmı isabetli tâyin edememiş olmasından dolayı aynı dilekçeyi, dâvalı yerine başka bir idareyi yazmak suretiyle yeniden verdirmek yoluna gitmek fuzulî ve vatandaş külfete sokan bir işlem olduğu düşüncesiyle maddede değişiklik yapılması uygun görülmüştür.

Bundan başka, diğer eksiklikleri, verilen ve tebliğ edilen karara rağmen düzeltmemekte ısrar eden dâvacılar için de, maddenin kötüye kullanılmasını ve sükûtu hak müddetinin daha fazla uzamamasını ve idari işlemlerin uzun zaman iptal tehdidi altında bırakılmasını önlemek için dilekçe reddine ilişkin kararın bir kereye mahsus olmak üzere verilebileceği yolunda maddeye açıklık verilmiştir.

75 nci maddede yapılması önerilen yeni değişiklikle dilekçe ancak bir kere reddedilebilecektir.

Ek Madde 1. — Anayasanın 114 ncu maddesinde yapılan değişiklikle getirilen yeni hüküm, Danıştay Kanununun 30 ve 31 nci maddelerinde sayılan idari dâva türlerinin çözümlenmesinde

göz önünde tutulması gereken genel bir esas olduğundan Ek 1 nci madde olarak kanuna aynen alınmıştır.

Ek Madde 2. — Gelir ve Kurumlar Vergilerine ilişkin dâvaların çözümlenmesi ile görevli Dördüncü Daireye gelen dâva adedinin beş yıllık ortalaması 10 000 civarında olup, açılan dâva adedi yıldan yıla büyük bir artış göstermekte olduğundan (bu adet 1971 yılında 17 000 e yaklaşmıştır) bu dâvaların tek bir daire tarafından çözümlenmesine fiilen imkân görülmemektedir. Bu sebeple aynı görevi görecektir ikinci bir dairenin teşkiline kesin zaruret hâsıl olduğundan, mevcut kadrolarla ve hiçbir malî külfet yüklemeyen, onüçüncü dairenin kurulması bu madde ile ön-görülmüştür .

Ek Madde 3. — Bâzı hallerde yeni kanunların çıkarılması belirli konularda önceden tahmini mümkün olmayan sayıdaki uyuşmazlıkların Danıştaya dâva olarak intikaline sebeb olmaktadır. Devlet Memurları Kanununun intabak hükümlerinin uygulanmasından dolayı açılan 20 000 civarındaki dâva bu meyanda zikredilebilir. Gelecekte de benzeri durumların ortaya çıkması hallerini karşılamak ve aynı zamanda 50 000 e yakın dâva dosyası birikiminin yenilebilmesini sağlamak amacıyla yeni ve devamlı daire kurmak yerine, bu ârizî birikimlerin, yeni kadro istenmesi gibi malî külfet doğurmayacak bir yolla giderilebilmesi ve sonradan kurulan dairenin kaldırılması suretiyle işin çözümü uygun görülerek mürettep daireler kurulması imkânını veren Ek 3 ncu madde kanuna eklenmiştir.

Ek Madde 4. — Bu madde ile dördüncü ve onüçüncü daireler arasındaki görev ayrımı düzenlenmektedir.

Ek Madde 5. — İki dâva dairesini, ilgilendiren işlerin, 21 üyeden meydana gelen Dâva Daireleri Kurulunun esasen fazla olan işlerini artırması, bu kurulun toplanması dolayısıyla da diğer dâva dairesinin çalışamaz hale gelmesi sebebiyle, mezkûr işlerin iki dairenin birlikte yapacakları toplantıda karara bağlanması uygun görülerek, bu esas düzenliyen Ek 5 nci madde kanuna eklenmiştir.

Ek Madde 6. — Vergilerin günün ihtiyaçlarına intabak ettirmek için her zaman değişikliğe uğraması tabiidir. Vergi uyuşmazlıklarını çözümlenmekle görevli dâva dairesinin görevleri, yürürlükte bulunan mevzuata göre tâyin ve tesbit edilmiş olduğundan, vergi kanunlarında, değişiklik oldukça veya eski vergileri islah eden yeni vergi kanunları yürürlüğe girdikçe, dairesinin görevlerini yeniden tesbit etmek zorunluluğunun doğmaması için bu madde tedvin edilmiş, yürürlükten kaldırılan eski verginin yerini alan yeni vergiden doğan uyuşmazlıkların aynı dâva dairesinde çözümlenmesi uygun görülmüştür.

Ek Madde 7. — Adli yargının yanında idari yargının da teessüs etmiş olması sebeplerinden birini de, idari uyuşmazlıkları çözümlenmekle görevli hâkimlerin, faal idarenin karşılaştığı zaruretleri daha iyi takdir edebileceği hususu teşkil eder. İdari dâvaları çözümlenmekle görevli kimselerin, faal idareyi iyi tanıyabilmeleri için, bugün iki usul mevcuttur. Bu usuller idare mahkemesini teşkil eden hâkimlerin bir kısmını faal idarenin içinde bulunmuş olanlardan seçmek ve faal idarenin içinde çalışmamış olan meslek mensuplarını, zaman zaman faal idarede çalıştırmaktır. Danıştayda hizmet görmekte olan kanunsözcüleri ile başyardımcı ve yardımcıların, idarenin işleyişine yakinen vâkif, tecrübe sahibi kimseler olması, Danıştayın görevlerinin icaplarındandır. 521 sayılı Danıştay Kanunu ile meslekin kariyer haline getirilmiş olması nedeniyle bu müesseseye doğrudan doğruya intisabeden elemanların idare ile yakın temasları olmamaktadır. Bu itibarla sözü geçen meslek mensuplarının idareyi tanıyabilmelerinin çok faydalı olacağı açıktır. Bu da kendilerinin yukarıda işaret edildiği gibi zaman zaman idari hizmetlerle görevlendirilmeleri ile mümkündür. Ayrıca idare de, kendilerinin bilgilerinden faydalanmış olacaktır. Bu suretle, kanunun 8 nci maddesi ile faal idarede çalışanların bir yüksek idare mahkemesi olan Danıştayda üye olarak çalışabilmeleri temin edilmiş olduğu gibi bu madde ile de Danıştay diğer meslek mensuplarının faal idarede çalışabilmeleri sağlanmak istenmiştir.

Ek Madde 8. — 18. — Devlet Memurları Kanununun, basına bilgi ve demec̈ verme başlıklı 15, isnat ve iftiralara karşı koruma başlıklı 25, gizli bilgileri açıklama yasağı başlıklı 31, kademe ve derece aylığı başlıklı 149 ve 150, derecelerin ilk ve en yüksek kademe aylıkları başlıklı 151, çalışma saatleri başlıklı 99 ve günlük çalışma saatlerinin tesbiti başlıklı 100, seferde veya talim ve manevra için hazaarda silâh altına alınanların askerlik sürelerinin kademe ve derece intibakları başlıklı 85, muvazzaf askerliğe ayrılan memurların terhislerinde kademe ve derece intibakları başlıklı 83, muvazzaf askerliği yaptıktan sonra Devlet memurluğuna girenlerin kademe intibakları başlıklı 84 neü maddeleri, Danıştayın bünyesinin gerektirdiğı ufak değışikliklerle kanunun Ek 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16 ve 17 nei maddeleri olarak alınmış; gösterge tablosuna âtif yapmak üzere ek 11 nei madde düzenlenmiş; sözü geçen kanunun meslek mensupları hakkında aynen uygulanacak diğere hükümleri Ek 18 nei maddede belirtilmiştir.

Ek Madde 19. — Her kuruluştta olduğı gibi, Danıştay kuruluşunda da meslek mensuplarının mesleki bakımdan yetişmelerini sağhyabilmek için bir hizmet içi eğitimine ihtiyacolduğı açıktır. Bu sebeple lüzumlu görülen hizmet içi eğitimin esasları, bu maddede gösterilmiş bulunmaktadır.

Ek Geçici Madde 1. — Finansman Kanunu ve diğere kanunlar, yürürlükte bulunan vergilerde değışiklik yapmış ve bu vergiler yürürlükten kaldırılan vergilerin yerini almıştır. Vergi uyusmazlıklarını çözümlemekle görevli dâva dairelerinin görevleri ise, yeni kanunlara göre düzenlenmiştir. Halbuki, eski vergilere ait uyusmazlıklar bugün de devam etmektedir. Bu madde ile yeni vergileri koyan kanunların kaldırdığı eski vergilerden doğan uyusmazlıkların da; yeni vergilerden doğan uyusmazlıklara bakmakla görevli olan dâva dairelerince çözümlenmesi temin edilmek istenmiştir.

Ek Geçici Madde 2. — Bu tasarı ile görevleri değışen dairelerde mevcut dosyaların, ayrıca bir karar verilmesine hacet kalmaksızın görevli dairelere devredilebilmesi için bu madde tedvin edilmiştir.

Ek Geçici Madde 3. — Daire başkanlıkları için yapılacak ilk seçimin süresi, Anayasanın Ek geçici 14 neü maddesine uygun şekilde belirtilmiştir.

Ek Geçici Madde 4. — Derece yükselmesi ve kademe ilerlemesi esasları, sicillerin derecelerine göre düzenlenmiş olduğundan, bu kanun gereğince çıkarılacak sicil yönetmeliğinin yürürlüğe girmesinden önce yürürlükte bulunan mevzuata göre verilmiş sicillerin ilerleme ve yükselme bakımından etkisini belirtmek zorunlu bulunmakla maddede bu husus düzenlenmiştir.

Ek Geçici Madde 5. — Bu geçici maddede, derece yükselmesi sınavları ile ilgili olarak sınav yönetmeliğinin hazırlanma süresi ve sınavın yapılacağı zaman gösterilmiştir.

Ek Geçici Madde 6. — Bu madde ile Devlet Memurları Kanununun Ek geçici 8 nei maddesi gereğince ikinci dereceye intibak ettirilip birinci derece kademelerinin aylıklarını almakta olanların hakları mahfuz tutulmuştur.

Ek Geçici Madde 7. — 521 sayılı Kanunun geçici 2 nei maddesi, kanunun yürürlüğe girdiğı tarihte, iki yılını doldurmuş olanların terfilerinin yapılacağını, iki yıldan fazla kısmının da sonraki yükselme süresindeki kıdemlerine ekleneceğini öngörmüştür. Hükümün uygulanması, o tarihte buldukları derecede iki yılını doldurmuş olanlarla, olmıyanlar arasında, olmıyanlar aleyhine bir yıllık fark yaratmış, böylece mezuniyet ve memuriyet bakımından diğerelerinden kıdemli olan bâzı meslek mensupları bir yıl geride kalmışlardır. Madde bu eşitsizliği ortadan kaldırmak amacıyla düzenlenmiştir.

Madde 19, 20. — Yürürlük ve yürütme maddeleridir.

Geçici Komisyon raporu

Millet Meclisi
Geçici Komisyonu
Esas No. : 1/612
Karar No. :

10 . 4 . 1972

Yüksek Başkanlığa

Danıştay Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna bâzı maddeler ve geçici maddeler eklenmesine dair kanun tasarısı, Genel Kurulun 22 . 2 . 1972 gün ve 46 ncı Birleşiminde teşkiline karar verilen Geçici Komisyonunda incelenmiştir.

Tasarının gerekçesinde işaret edildiği üzere; yapılan değişiklikler;

- a) Anayasa değişikliğinin zorunlu kıldığı değişiklikler,
- b) Devlet Memurları Kanununun zorunlu kıldığı değişiklikler,
- e) 521 sayılı Danıştay Kanununun yedi yıllık uygulamasının ortaya çıkardığı ihtiyaçların zorunlu kıldığı değişiklikler olmak üzere üç grupta toplanmıştır.

Gerekçede ileri sürülen mütalâalar Komisyonumuzca da yerinde görülerek maddelerin müzakeresine geçilmiştir.

Maddeler üzerinde yapılan görüşmeler sonunda: A) 3, 7, 8, 12, 13, 14, 15, 16, 18, 24, 28, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 43, 44, 49, 53, 71, 104, 110, 114, 115, 116, 119, 120, 121, 122, 124, 125, 126, 128, 130, 163, 164, 166, 167, 172 ncı maddelerle kanunun bâzı maddelerinin bâzı fıkralarında değişiklik yapan 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 15, 16 ncı maddeler, yeni getirilen ek; 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18 ve 19 ncü maddeler ve ek geçici 1, 2, 3, 4, 5 ncü maddeler aynen kabul edilmiştir.

B) 6 ncı madde başlığı (Genel Sekreterlik) olarak, madde metnindeki (Genel Kâtip) sözcüğü ise (Genel Sekreter) olarak değiştirilmiş ve kanunun diğer maddelerindeki (Genel Kâtip) ibaresinin (Genel Sekreter) olarak değiştirilmesini sağlayan ek 20 ncü madde kabul edilmiştir.

9 ncü maddenin ikinci fıkrası;

(Danıştay Birinci Başkanı, Daire Başkanları ve Başkanunsözcüsü, kendi üyeleri arasından...) şeklinde değiştirilmiştir.

10 ncü maddenin birinci fıkrası; (... Danıştay üyeleri, Danıştay Genel Kurulu ile Bakanlar Kurulunun, boş yer sayısınca ayrı ayrı göstereceği adaylar arasından Anayasa Mahkemesince seçilir.) şeklinde değiştirilmiştir.

11 ncü maddenin birinci fıkrasında; Danıştay üye adayı seçiminin en az iki boş yer için yapılabileceğini kapsayan bir değişiklik yapılmıştır.

21 ncü maddedeki (Genel Kâtip) ibaresi (Genel Sekreter) olarak değiştirilerek kabul edilmiştir.

28 ncü madde aynen kabul edilmiş olmakla beraber, Başkanunsözcüsüne vekâlet etmek üzere Birinci Başkan tarafından seçilecek üyenin, Kanunun, Başkanunsözcüsü için aradığı nitelikleri taşıyan kimselerden olması gerektiği hususunun raporda zikredilmesi uygun görülmüştür.

123 ncü madde; metnindeki (Genel Kâtip) ibaresinin (Genel Sekreter) olarak değiştirilmesi suretiyle aynen kabul edilmiştir.

Danıştay Kanununun 155 ncü maddesine iki fıkra ilâvesini öngören 14 ncü madde, 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanununa uygun bir hale getirilmek suretiyle değiştirilmiştir.

Ek 9 ncü madde; uygulamada aksaklıklara sebebiyet vermemesi bakımından yeniden tanzim edilmiştir. Bu suretle yapılan ihbar ve şikâyetlerin evvelâ incelenmesi ve sabit olmaması halinde bu isminin garaza binaen veya hakaret kasdıyla yapıldığı veya uydurma olduğu anlaşıldığı takdirde işin Başkan tarafından Savcılığa intikal ettirilmesi öngörülmüştür.

Ek geçici 6 ncü maddenin sevk sebebinin Bütçe Kanunu ile ortadan kalktığı ilgililerce ifade edildiğinden tasarıdan çıkartılmış ve ek geçici 7 ncü madde, ek geçici 6 ncü madde olarak kabul edilmiştir.

Ayrıca işin önemini nazarı itibara alan Komisyonumuz, kanun tasarılarının öncelik ve ivedilikle görüşülmesini temenniye sayan görmüştür.

Genel Kurula sunulmak üzere saygıyla takdim olunur.

Başkan Zonguldak <i>K. Nedimoğlu</i>	Sözcü Malatya <i>A. Karaaslan</i>	Kâtip Çanakkale <i>M. H. Öniir</i>	Adıyaman <i>A. Turanlı</i>
Aydın <i>N. Mentеше</i>	Çorum <i>K. Demirer</i>	Gümüşhane <i>M. Karaman</i>	İcel <i>M. Arıkan</i>
Kayseri Söz hakkım mahfuzdur <i>M. Yüceler</i>	Konya Söz hakkım mahfuzdur <i>K. İmer</i>	Konya <i>O. Okay</i>	Niğde Muhalefet şerhim ektidir <i>N. Kodamanoğlu</i>

(Sivas

Tasarının 14 nci maddesinin birinci fıkrasında Komisyoneca yapılan değişikliğe muhalifim.

M. K. Palaoglu

Niğde Milletvekili Nuri Kodamanoğlu'nun muhalefet şerhi

Bilindiği gibi Anayasamız, kuvvetler ayrılığı prensibini kabul etmiş ve Devletin; yasama, yürütme ve yargı erklerinden meydana geldiğini ve bu erklerin birbirinden bağımsız olduğunu, aralarında bir muvazene kurarak belirtmiş, bu ayrıma muvazi olarak da, yetkilerin kullanılması yönünden organları tasnif etmiş bulunmaktadır. Bununla yasama, yürütme ve yargı yetkisini kullanan organların işbirliği halinde ve fakat birbirinden bağımsız olarak görevlerini kemaliyle yerine getirebilmelerini temin gayesi istihdaf edilmiştir.

Yasama yetkisinin kullanılmasında ve kanun yapımında, bu genel esasa riayetin Anayasal bir zorunluk olduğu açıktır.

Bu anakuraldan hareket edilerek Anayasamızın 147 nci maddesiyle; (Yargıtay, Danıştay, Askerî Yargıtay, Yüksek Hâkimler Kurulu... ve üyelerinin, Cumhuriyet Başsavcısının, Başkanunsözcüsünün ve Askerî Yargıtay Başsavcısının ve kendi üyelerinin görevleriyle ilgili suçlardan dolayı Yüce Divan sıfatıyla Anayasa Mahkemesinde yargılanacakları ve savcılık görevini de Cumhuriyet Başsavcısının yapacağı) hükmü getirilmiş, Yargıtay Başkan ve üyeleri ile Başsavcısını şahsi suçlarından dolayı yargılama yetkisi, 2556 sayılı Hâkimler Kanununun 110 ncu maddesiyle Yargıtay Ceza Genel Kuruluna verilmiş, Anayasa Başkan ve üyeleri yönünden aynı konuda Anayasa Mahkemesinin kuruluş ve yargılama usulleri hakkındaki 44 sayılı Kanunun 52 nci maddesinin 2 nci bendiyle, Danıştay Birinci Başkanı, Daire Başkanları ve üyeleriyle Başkanunsözcüsü yönünden ise, 521 sayılı Kanunun 155 nci maddesiyle, Yargıtay üyelerinin şahsi suçlarının takibine ilişkin yukarıdaki hükme atıf yapılmış ve kovuşturma yapacak merciler yönünden de aynı kanunlarda özel hükümler sevk olunmuştur.

Yine malûmlardır ki, Anayasada açık bir hüküm bulunduğu takdirde bu hüküm hilâfına bir kanun metninin tedvin edilemeyeceği, tedvin edilmiş olsa dahi Anayasa hükmünün uygulanacağı hususu, üstün bir hukuk kuralıdır. Binaenaleyh, söz konusu Anayasa gereğinin tedvin edilen ve tedvin edilecek olan kanunlarda da aynen korunması asıl olmak lâzımdır.

Oysa, 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanununun Sıkıyönetim Mahkemelerinin görev ve yetkilerini belirten 15 nci maddesinde; (Sıkıyönetim altına alınan yerlerde) aşağıdaki suçları işleyenler ve bunların suçlarına iştirak edenler Sıkıyönetim Komutanı tarafından istenildiği takdirde, sıfat, meslek ve memuriyetleri ne olursa olsun Sıkıyönetim Komutanı nezdindeki askerî mahkemelerde yargılanacağı hükmü yer almış ve ancak, aynı kanunun, kovuşturmada izin matlabını taşıyan 21 nci maddesinin (d) bendinde Anayasa Mahkemesi, Yargıtay, Danıştay, Askerî Yargıtay gibi yüksek mahkeme hâkimlerinin de dâhil bulunduğu kişiler hakkında Sıkıyönetim Komutanlığına kovuşturma yapılabilmesi; özel kanunlarına göre yetkili kurul ve makamların iznine bağlanmış bulunmaktadır.

Yukarıda belirtilen Anayasa ilke ve hükümlerine ve bu hükümlere göre çıkarılmış olan özel kanunlar hükümlerine rağmen ve suçun görevsel veya şahsi oluşu dahi tefrik edilmeksizin, 1402 sayılı Kanunda yer alan bu hükümler yüksek mahkeme hâkimlerinin Anayasal teminatı ile bağdaşamaz.

Kaldı ki; bu yüksek hâkimler (konumuzu teşkil eden Danıştay Birinci Başkanı, Daire başkanları ve üyeler ile Başkanunsözcüsü) hakkında 1402 sayılı Kanunun 21 nci maddesinde derpiş edilen kovuşturma izninin verilmesi veya verilmemesi şeklinde tecellisi muhtemel her iki halin de bu mevkiilerin kamuoyunda prestijlerinin sarsılması sonucu mensub oldukları yüksek yargı organlarına olan güven ve saygıyı azaltacağı ve ayrıca, Anayasanın öngördüğü mahkemelerin bağımsızlığı ve hâkimlik teminatı ilkelerine de aykırı düşeceği açıktır.

Yukarıda izah edilen mahzurları gidermek ve Anayasanın öngördüğü kuvvetler ayrılığı ilkesini korumak, mahkemelerin bağımsızlığı ve hâkimlik teminatı esaslarının zedelenmesine mâni olmak için tasarıya konulduğu anlaşılan 14 ncü maddenin birinci fıkrasının aynen kabul edilmemesi halinde Sıkıyönetim Kanununu ve Sıkıyönetimin idarî tasarruflarını denetlemek, icabında iptal etmek yetkisini haiz olan Anayasa Mahkemesi ve Danıştay ile Sıkıyönetimin kalkması halinde, bu görevi yapacak olan adli mahkemelerin kararlarını inceleyecek Yargıtayın Başkan ve üyelerinin Sıkıyönetim Mahkemelerinde yargılanmasının hukuk hiyerarşisi ve hizmet icaplarına da aykırı olduğu kendiliğinden meydana çıkmaktadır.

Bu sebeplerle, 521 sayılı Kanunun 155 nci maddesine iki fıkra eklenmesine dair, tasarınnın 14 ncü maddesinin birinci fıkrasının değiştirilmesine muhalifim.

Söz hakkım mahfuzdur.

Niğde Milletvekili
Nuri Kodamanoğlu

HÜKÜMET TASARISI

Danıştay Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna bâzı maddeler ve geçici maddeler eklenmesine dair kanun tasarısı

MADDE 1. — 24 . 12 . 1964 tarihli ve 521 sayılı Danıştay Kanununun 3, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 18, 21, 24, 28, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 43, 44, 49, 53, 71, 104, 110, 114, 115, 116, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 128, 130, 163, 164, 166, 167 ve 172 nci maddeleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Danıştay meslek mensupları

Madde 3. — Danıştay meslek mensupları şunlardır :

- A) Birinci Başkan, daire başkanları ve üyeler ile Başkanun sözcüsü;
- B) Kanunsözcüleri, başyardımcılar ve yardımcıları.

Genel Kâtiplik

Madde 6. — Birinci Başkanın seçeceği bir üye Danıştay Genel Kâtipliği görevini yapar.

Başyardımcı veya bu derecedeki kanunsözcülerinden en çok iki kişi Genel Kâtip yardımcısı olarak görevlendirilebilir. Genel Kâtiplik hizmetleri için yeteri kadar kanunsözcüsü, yardımcı ve memur verilir.

İdari hizmetler

Madde 7. — Danıştayda Özlük İşleri, Evrak, Levazım, Kitaplık ve Yayın, Tasnif ve Arşiv, Özel Kalem Müdürlükleriyle bu Kanunda yazılı ve ihtiyaca göre kurulacak bürolar ve kalemler bulunur.

Başkanların, üyelerin ve Başkanun sözcüsünün nitelikleri

Madde 8. — Danıştay üyeleri, yüksek öğrenimlerini bitirdikten sonra en az onbeş yıl Devlet memuriyetinde başarı ile çalışmış, ikinci derecedeki kadroda bu derece aylığını kazanılmış hak olarak almış, yüksek hâkimliğin gerektirdiği ahlâk ve seciyeye sahip ve :

- A) Bakanlık, müsteşarlık, elçilik, valilik;
- B) Yargıtay ve Sayıştay Başkanlıkları, daire başkanlıkları veya üyelikleri veya Cumhuriyet Başsavcılığı yahut Yargıtay üyeliğine seçilebilmek niteliğini kazanmış olmak şartı ile hâkimlik veya Cumhuriyet Savcılığı;
- C) Hukuk, Siyasal Bilgiler, İktisat, İdari İlimler, İktisadi ve Ticari Bilimler Fakülteleri veya İktisadi ve Ticari İlimler Akademilerinde, hukuk, İktisat, maliye veya kamu yönetimi kolalarında profesörlük.
- D) Tuğgeneral, tuğamiral veya daha yüksek rütbelerde generallik veya amirallik veya Askerî Yargıtay, Askerî Yüksek İdare Mahkemesinin askerî hâkim olan başkanlık, daire başkanlığı veya üyelikleri ile başsavcılıkları;
- E) Genel veya katma bütçeli dairelerde genel müdürlük veya en az bu derecedeki daire veya kurul başkanlıkları;
- F) Bakanlıkların başhukuk müşavirliği veya birinci hukuk müşavirliği veya Maliye Bakanlığında bu derecedeki hukuk müşavirliği, müşavir avukatlığı veya muhakemat müdürlüğü;
- G) Vergiler Temyiz Komisyonu Başkanlığı, daire başkanlığı veya üyeliği;
- H) Danıştay başyardımcılığı veya bu derecedeki kanun sözcülüğü

GEÇİCİ KOMİSYONUN DEĞİŞTİRİŞİ

Danıştay Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna bâzı maddeler ve geçici maddeler eklenmesine dair kanun tasarısı

MADDE 1. — Tasarının 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Danıştay meslek mensupları

Madde 3. — Tasarının 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Genel sekreterlik

Madde 6. — Birinci başkanın seçeceği bir üye Danıştay Genel Sekreterliği görevini yapar. Başyardımcı veya bu derecedeki kanunsözcülerinden en çok iki kişi Genel Sekreter yardımcısı olarak görevlendirilebilir. Genel Sekreterlik hizmetleri için yeteri kadar kanunsözcüsü yardımcısı ve memur verilir.

İdari hizmetler

Madde 7. — Tasarının 7 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Başkanların, üyelerin ve Başkanunsözcüsünün nitelikleri

Madde 8. — Tasarının 8 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin teklifi)

1) Devlet memurluğunda çalışmış olmak kaydı aranmaksızın en az onbeş yıl fiilen avukatlık;

Görev ve hizmetlerinden birinde bulunmuş olanlar arasından seçilir.

Birinci Başkan, dâva daireleri başkanları ve Başkanunsözcüsünün, yüksek öğrenimlerini 14 ncü maddede sayılan fakülte veya yüksek okullardan birinde yapmış olmaları gereklidir.

Danıştay Birinci Başkanı, daire başkanları ve Başkanunsözcüsünün görev süreleri ve seçimleri

Madde 9. — Danıştay Birinci Başkanı, daire başkanları ve Başkanunsözcüsünün görev süreleri dört yıldır. Süresi bitenler yeniden seçilebilirler; yeniden seçilemeyenler ile seçime girmeyenler veya süreleri dolmadan bu görevlerden çekilenler Danıştay üyeliği görevine devam ederler.

Danıştay Birinci Başkanı, daire başkanları ve Başkanunsözcüsü, Danıştay üyeleri arasından, Danıştay Genel Kurulunca üye tam sayısının salt çoğunluğu ile seçilir. Seçim, görev sürelerinin bittiği tarihte, diğer sebeplerle boşalma halinde ise boşalma tarihinden itibaren onbeş gün içinde yapılır. Çalışmaya ara verme süresi, bu sürenin hesabında nazara alınmaz.

Seçime katılmak isteyenler, seçim gününden önce Birinci Başkanlığa dilekçe ile başvurabilecekleri gibi, toplantıda oylamaya başlamadan sözlü olarak da istekte bulunabilirler veya teklif edilebilirler.

Seçim gizli oyla yapılır. İlk üç oylamada sonuç alınamazsa, oylama, üçüncü oylamada en çok oy alan iki aday arasında yapılır. Dördüncü oylamaya katılacak olan adayların aldığı oya eşit sayıda oy alanlar da oylamalara katılırlar. Oylama, adaylardan birinin üye tam sayısının salt çoğunluğunu sağlamasına kadar tekrarlanır.

Genel Kurulun bu seçim için yapacağı toplantılarda üye tam sayısının en az dörtte üçünün hazır bulunması şarttır.

Üye seçimi ve süreler

Madde 10. — Danıştay üyeleri, Danıştay Genel Kurulu ile Bakanlar Kurulunun, boş yer sayısınca göstereceği adaylar arasından Anayasa Mahkemesince seçilir.

Üye adayı gösterilmesi ve seçim işlemleri, seçim yapılmasını gerektiren sayıda boşalmanın olduğu tarihten itibaren Danıştay ve Bakanlar Kurulunca iki ay, Anayasa Mahkemesince, aday listelerinin Mahkeme Başkanlığına gönderildiği tarihten itibaren bir ay içinde tamamlanır.

Çalışmaya ara verme süresi, hesaba katılmaz.

Üye adayı seçimi

Madde 11. — Danıştay üye adayı seçimi her çift boş yer için yapılır.

Danıştay Genel Kurulu adayların tamamını 8 nci maddenin (H) bendinde gösterilenler arasından seçer.

Boşalan üyelik sayısı ikiyi bulunca, durum, en çok bir hafta içinde Başbakanlığa bildirilir. Boş yerler bildirilirken 8 nci maddenin (H) bendinde yazılı meslek mensuplarının bir listesi de Başbakanlığa gönderilir.

Üye adaylığı için başvurma

Madde 12. — 11 nci maddenin birinci fıkrasına göre seçim yapılmasını zorunlu kılacak sayıda boşalma olduğu tarihten itibaren onbeş gün içinde adaylık için Birinci Başkanlığa dilekçe ile başvurulabilir.

(Geçici Komisyonun değiştirişi)

Danıştay Birinci Başkanı, Daire Başkanları ve Başkanunsözcüsünün görev süreleri ve seçimleri

Madde 9. — Danıştay Birinci Başkanı, daire başkanları ve Başkanunsözcüsünün görev süreleri dört yıldır. Süresi bitenler yeniden seçilebilirler; yeniden seçilemeyenler ile seçime girmiyenler veya süreleri dolmadan bu görevlerden çekilenler Danıştay üyeliği görevine devam ederler.

Danıştay Birinci Başkanı, daire başkanları ve Başkanunsözcüsü kendi üyeleri arasından, Danıştay Genel Kurulunca üye tam sayısının salt çoğunluğu ile seçilir. Seçim, görev sürelerinin bitiği tarihte, diğer sebeplerle boşalma tarihinden itibaren onbeş gün içinde yapılır. Çalışmaya ara verme süresi, bu sürenin hesabında nazara alınmaz.

Seçime katılmak isteyenler, seçim gününden önce Birinci Başkanlığa dilekçe ile başvurabilecekleri gibi, toplantıda oylamaya başlanmadan sözlü olarak da istekte bulunabilirler veya teklif edilebilirler.

Seçim gizli oyla yapılır. İlk üç oylamada sonuç alınamazsa, oylama, üçüncü oylamada en çok oy alan iki aday arasında yapılır. Dördüncü oylamaya katılacak olan adayların aldığı oya eşit sayıda oy alanlar da oylamalara katılırlar. Oylama, adaylardan birinin üye tam sayısının salt çoğunluğunu sağlamasına kadar tekrarlanır.

Genel Kurulum bu seçim için yapacağı toplantılarda üye tam sayısının en az dörtte üçünün hazır bulunması şarttır.

Üye seçimi ve süreler

Madde 10. — Danıştay üyeleri, Danıştay Genel Kurulu ile Bakanlar Kurulunun, boş yer sayısına ayrı ayrı göstereceği adaylar arasından Anayasa Mahkemesince seçilir.

Üye adayı gösterilmesi ve seçim işlemleri, seçim yapılmasını gerektiren sayıda boşalmanın da boşalmanın olduğu tarihten itibaren Danıştay ve Bakanlar Kurulunca iki ay, Anayasa Mahkemesince, aday listelerinin Mahkeme Başkanlığına gönderildiği tarihten itibaren bir ay içinde tamamlanır.

Çalışmaya ara verme süresi, hesaba katılmaz.

Üye adayı seçimi

Madde 11. — Danıştay üye adayı seçimi en az iki boş yer için yapılır.

Danıştay Genel Kurulu adayların tamamını 8 nci maddenin (H) bendinde gösterilenler arasından seçer.

Boşalan üyelik sayısı ikiyi bulunca, durum, en çok bir hafta içinde Başbakanlığa bildirilir.

Boş yerler bildirilirken 8 nci maddenin (H) bendinde yazılı meslek mensuplarının bir listesi de Başbakanlığa gönderilir.

Üye adayı için başvurma

Madde 12. — Tasarının 12 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin teklifi)

Birinci Başkanlıkça, adaylık için başvuran meslek mensuplarının soyadlarına göre alfabetik bir listesi düzenlenir. Listede ilgililerin gizli ve açık sicil dosyalarından çıkarılacak kısa hal tercümeleri bulunur.

Liste, seçimden en az bir hafta önce Genel Kurul üyelerine dağıtılır.

Danıştay Genel Kurulunun üye adayı seçimi toplantısı

Madde 13. — Genel Kurulun üye adayı seçimi yapacağı toplantıda, listedeki adaylar için oya başvurulur.

Seçim gizli oyla yapılır.

Toplantıda hazır bulunanların yarısından fazlasının oyunu alanlar, boş yer sayısına göre ve oy sırasıyla adaylığa seçilmiş olurlar.

İlk üç oylama sonunda boş yer kaldığı takdirde, seçilemeyenlerin en çok oy alanları arasından boş yer sayısının iki katı kadarı ayrılarak bunlar arasında yeniden oya başvurulur.

Dördüncü oylamaya katılacak olan adayların aldığı oya eşit sayıda oy alanlar da oylamaya katılırlar. Bunlar arasındaki oylama, hazır bulunanların yarısından çoğunun oyu sağlanıncaya kadar tekrarlanır.

Seçim sonucu bir tutanakla tesbit olunur.

Tutanakın bir nüshası Anayasa Mahkemesine, bir nüshası da Başbakanlığa gönderilir.

Genel Kurulun bu seçim için yapacağı toplantıda üye tam sayısının en az dörtte üçünün hazır bulunması şarttır.

Yardımcıların nitelikleri

Madde 14. — Danıştay yardımcılığına atanabilmek için;

A) Türk vatandaşı olmak,

B) Hukuk, Siyasal Bilgiler, İktisat, İdari İlimler, İktisadi ve Ticari Bilimler Fakültelerini veya İktisadi ve Ticari İlimler Akademilerini yahut öğrenim itibarıyla bunlara denk yabancı ülkeler yüksek öğrenim kurumlarından birini bitirmiş olmak,

C) Kamu haklarından mahrum bulunmamak,

D) Ağır hapis, kasıtlı bir suçtan dolayı altı ay veya daha fazla hapis yahut affa uğramış olsalar bile zimmet, ihtilâs, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflâs gibi yüz kızartıcı bir fiilden dolayı hapis cezasına hükümlü bulunmamak,

E) Askerlikle ilgisi bulunmamak veya eylemli askerlik hizmetini yapmış veya ertelenmiş yahut yedek sınıfa geçirilmiş olmak,

F) Görevini devamlı yapmasına engel olabilecek vücut veya akıl hastalığı veya vücut sakatlığı ile özürlü bulunmamak, şarttır.

Yardımcılar

Madde 15. — Yardımcılar sınavla alınırlar. Bu sınava otuz yaşını bitirmemiş olanlar girebilir.

Sınavı kaaznanlar, başarı derecelerine ve boş kadrolara göre Birinci Başkan tarafından yardımcılığa aday olarak atanırlar.

Adaylık süresi bir yıldır. Bu sürenin bitiminde, 122 nci madde uyarınca iyi sicil alan adaylar, yeterlik sınavına girerler. Bu sınavda başarı gösterenler 16 ncı madde gereğince yardımcılığa atanırlar.

Bir yıllık adaylık süresi sonunda, iyi sicil alamayanlarla sınavda başarı gösteremiyenler bir yıl daha denenirler. Bu yıl sonunda da iyi sicil alamayanlarla, sınavda başarı gösteremiyenlerin görevlerine, Birinci Başkan tarafından son verilir.

(Geçici Komisyonun değiştirişi)

Danıştay Genel Kurulunun üye adayı seçimi toplantısı

Madde 13. — Tasarının 13 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Yardımcıların nitelikleri

Madde 14. — Tasarının 14 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Yardımcılar

Madde 15. — Tasarının 15 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin teklifi)

Danıştay yardımcı adayları, 10 ncu derecenin ilk kademesinden işe başlarlar, yardımcılığa atandıktan sonra 9 ncu dereceye yükseltirler.

Kanun sözcüleri, başyardımcı ve yardımcılardan atanmaları

Madde 16. — Kanun sözcüleri, başyardımcı ve yardımcılar, Yönetim ve Disiplin Kurulunun teklifi üzerine, Birinci Başkan tarafından atanırlar. Derece yükselmeleri ve kademe ilerlemeleri de aynı suretle yapılır.

Başyardımcılar, ikinci dereceye yükselmeye 119 ncu maddenin ikinci fıkrası uyarınca hak kazanmış ve bu görevi yapabileceklerine dair sicil almış yardımcı veya kanun sözcüleri arasında mesleki bilgi ve idari kabiliyetleri bakımından üstün görülenlerden atanırlar.

İdare memurlarının nitelikleri ve atanmaları

Madde 18. — Bu kanunun 7 nci maddesinde yazılı memurların, Devlet Memurları Kanununda gösterilen nitelikleri haiz olmaları gereklidir.

Bunlar, Birinci Başkan tarafından atanırlar.

B) Danıştay Genel Kurulu

Madde 21. — Danıştay Genel Kurulu, Birinci Başkan, daire başkanları ve üyeler ile Başkanın sözcüsü ve Genel Kâtipten kurulur.

Genel Kurulun toplanma ve görüşme yeter sayısı, başkan ve üyeler tam sayısının yarısından fazlasıdır.

Kararlar çoğunlukla verilir. Oylarda eşitlik halinde, Başkanın bulunduğu tarafın oyu üstün sayılır. 9, 13 ve 147 nci maddelerin toplantı yeter sayısına ilişkin hükümleri saklıdır.

Danıştay Genel Kuruluna bir başyardımcı ve yeteri kadar yardımcı ve memur verilir.

E) İctihatları Birleştirme Kurulu

Madde 24. — İctihatları Birleştirme Kurulu, Birinci Başkan ile dâva daireleri başkanları ve üyelerinden kurulur.

Toplanma ve görüşme yeter sayısı en az kırkıbirdir. Toplantıda hazır bulunanlar çift sayıda olursa en kıdemsiz üye kurula katılmaz.

Başkanın sözcüsü, icthadın birleştirilmesi hakkındaki düşüncesini kurulda sözlü olarak açıklar.

Esas hakkındaki kararlar, kurul üye tam sayısının üçte iki oy çokluğu ile verilir. Birinci toplantıda bu çoğunluk sağlanamaz ise ikinci toplantıda kurul üye tam sayısının salt çoğunluğu ile, bu toplantıda da çoğunluk sağlanamaz ise üçüncü toplantıda mevcudun oy çokluğu ile yetinilir.

Kurulun diğer kararları oy çokluğu ile verilir.

İctihatları Birleştirme Kuruluna bir başyardımcı ile yeteri kadar yardımcı ve memur verilebilir.

Başkanlara ve Başkanın sözcüsüne vekâlet

Madde 28. — Birinci Başkanlığın boşalması, Birinci Başkanın izinli veya özürü olması halinde, daire başkanlarından başkanlık süresi itibariyle kıdemlisi ve kıdemde eşitlik halinde yaşlısı, Birinci Başkanvekilliği yapar.

Dairelerde de aynı usule göre üyelere birisi başkana vekâlet eder.

Başkanın sözcüsüne Birinci Başkanın seçeceği bir üye vekâlet eder.

(Geçici Komisyonun değiştirişi)

Kanunsözcüleri, başyardımcı ve yardımcıların atanmaları

Madde 16. — Tasarının 16 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

İdare memurlarının nitelikleri ve atanmaları

Madde 18. — Tasarının 18 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

B) Danıştay Genel Kurulu

Madde 21. — Danıştay Genel Kurulu, Birinci Başkan, daire başkanları ve üyeler ile Başkanunsözcüsü ve genel sekreterden kurulur.

Genel Kurulun toplanma ve görüşme yeter sayısı, başkan ve üyeler tam sayısının yarısından fazlasıdır.

Kararlar çoğunlukla verilir. Oylarda eşitlik halinde, Başkanın bulunduğu tarafın oyu üstün sayılır 9,13 ve 147 ncı maddelerin toplantı yeter sayısına ilişkin hükümleri saklıdır.

Danıştay Genel Kuruluna bir başyardımcı ve yeteri kadar yardımcı ve memur verilir.

E) İctihatları birleştirme kurulu

Madde 24. — Tasarının 24 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Başkanlara ve Başkanunsözcüsüne vekâlet

Madde 28. — Tasarının 28 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin teklifi)

Beşinci Dairenin görevleri

Madde 34. — Beşinci daire :

- A) Memurlara ait mevzuattan doğan uyumsuzluklara;
- B) Danıştay meslek mensuplarının özlük işlerine;
- C) Danıştay Yönetim ve Disiplin Kurulu tarafından verilen disiplin cezalarına; ilişkin dâvaları çözümler.

Altıncı dairenin görevleri

Madde 35. — Altıncı daire :

- A) İmar, kamulaştırma ve yıkma işleri ile bunlara bağlı işlere;
- B) Eski eserler mevzuatından doğan uyumsuzluklara; ilişkin dâvaları çözümler.

Yedinci Dairenin görevleri

Madde 36. — Yedinci daire :

- A) Gümrük ve Gider Vergileri ile ithale ilişkin vergilere;
- B) İşletme Vergisine;
- C) Vergi ihbarları dolayısıyla talebedilen ikramiyelere; ilişkin dâvaları çözümler.

Sekizinci Dairenin görevleri

Madde 37. — Sekizinci daire :

- A) Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları mevzuatına;
 - B) Sınır, iskân, toprak edinme ve emvali metruke mevzuatına;
 - C) Maden, taşocakları ve orman mevzuatına;
 - D) İş mevzuatına;
 - E) Esnaf derneklerinin fesli konusuna;
- İlişkin dâvaları çözümler veya istemler hakkında karar verir.

(E) bendine göre bakılan işlerde, yetkili mercilerden gönderilen dosyalar, dernek başkanının savunması onbeş gün içinde alındıktan sonra tekemmül etmiş sayılır ve Kanunda gösterilen karar süresi, bu tarihten itibaren işlemeye başlar. Karar dosya üzerinde verilir. Bu kararlara karşı kanun yollarına başvurulamaz.

Dokuzuncu dairenin görevleri

Madde 38. — Dokuzuncu daire :

- A) Emlâk Vergisine ve Emlâk Alım Vergisine;
 - B) Gayrimenkul Kıymet Artışı Vergisine;
 - C) Belediye ve özel idare vergi, resim ve payları ile diğer gelirlerine ve bunlara ait tarifelere;
 - D) Harçlar Kanununa;
- İlişkin dâvaları çözümler.

Onuncu Dairenin görevleri

Madde 39. — Onuncu Daire :

- A) Sivil kişilerin emeklilik işleri ile asker kişilerin emeklilikten doğan tahsis işlerine;
- B) Sivil kişilerin yolluk işlerine;

(Geçici Komisyonun değiştiriği)

Beşinci dairenin görevleri

Madde 34. — Tasarının 34 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Altıncı dairenin görevleri

Madde 35. — Tasarının 35 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Yedinci dairenin görevleri

Madde 36. — Tasarının 36 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

Sekizinci dairenin görevleri

Madde 37. — Tasarının 37 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Dokuzuncu dairenin görevleri

Madde 38. — Tasarının 38 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Onuncu dairenin görevleri

Madde 39. — Tasarının 39 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin teklifi)

C) Öğrenci, öğrenim işlerine;
ilişkin dâvaları çözümler.

Onbirinci Dairenin görevleri

Madde 40. — Onbirinci Daire :

- A) Özel idare, belediye ve köyleri ilgilendiren mevzuatın uygulanmasına;
 - B) Mahallî idarelerin seçilmiş organlarının organlık sıfatlarını kaybetmeleri konusuna;
 - C) Karayolları Trafik Kanunu ile Motorlu Kara Taşıtları ve Taşıt Alım vergilerine;
 - D) Veraset ve İntikal Vergilerine;
 - E) Damga Vergisine ve Dış Seyahat Harcamaları Vergisine;
 - F) Vergi, resim ve harçlarla ilgili olup diğer dâva dairelerinin görevleri dışında kalan işlere;
- ilişkin dâvaları çözümler.

(B) bendine göre bakılan işlerde, yetkili mercilerden gönderilen dosyalar, belediye başkanlarının düşmesi istemine ilişkin ise belediye başkanının; belediye meclislerinin veya il genel meclislerinin feshi istemine ilişkin ise Meclis Başkanvekilinin savunmaları onbeş gün içinde alındıktan sonra tekemmül etmiş sayılır ve kanunlarda gösterilen karar süreleri, bu tarihten itibaren işlemeye başlar. Karar dosya üzerinde verilir. Bu kararlara karşı kanun yollarına başvurulmaz.

Onikinci Dairenin görevleri

Madde 41. — Onikinci Daire :

- A) Türk Parasının kıymetini koruma mevzuatına ilişkin dâvaları;
 - B) Vergi dâvalarına bakan dâva daireleri hariç, diğer dâva dairelerinin görevleri dışında kalan dâvaları;
- çözümler.

Bir kısım işlerin diğer dairelere verilmesi

Madde 43. — Dâva dairelerinin işlerinde, birbirine göre nispetlilik görülürse, bir dairenin görevine giren işlerden bir kısmı, Başkanlar Kurulu kararıyla diğer dâva dairelerine verilebilir. Bu husustaki kararlar, Aralık ayı başında verilir, aynı ay içinde Resmî Gazetede yayınlanır ve yeni takvim yılında uygulanır.

Dâva Daireleri Kurulunun görevleri

Madde 44. — Dâva Daireleri Kurulu aşağıda yazılı uyuşmazlıklara ve dâvalara bakar :

- A) Tüzüklerin iptali için açılan dâvalar;
- B) Bakanlar Kurulu kararlarına karşı açılan dâvalar;
- C) Danıştay idari dairelerinden veya Genel Kurulundan verilen kararlar üzerine uygulanan eylem ve işlemler hakkında açılan dâvalar;
- D) Danıştay dâva daireleri veya idari yargı mercileri arasında çıkan görev ve yetki uyuşmazlıkları;
- E) Danıştay Yüksek Disiplin Kurulu kararları aleyhine açılan dâvalar;
- F) Birinci Başkanın veya Başkanun sözcüsünün yahut dâva dairelerinin prensibe ilişkin hususlarda Dâva Daireleri Kurulunda görüşülmesini uygun gördükleri dâvalar;

(F) bendinde yazılı olan yetkinin Birinci Başkan tarafından kullanılması, dâvanın açılması sırasında; Başkanun sözcüsü tarafından kullanılması, esas hakkında düşünce verilmeden önce

(Geçici Komisyonun değiştirilişi)

Onbirinci Dairenin görevleri

Madde 40. — Tasarının 40 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

Onikinci dairenin görevleri

Madde 41. — Tasarının 41 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Bir kısım işlerin diğer dairelere verilmesi

Madde 43. — Tasarının 43 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Dâva Daireleri Kurulunun görevleri

Madde 44. — Tasarının 44 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin teklifi)

olur. Bu yetkinin Başkanun sözcüsü tarafından kullanılması halinde dâva dosyası, ilgili dairece ayrıca bir karar verilmesine mahal kalmaksızın Dâva Daireleri Kuruluna tevdi olunur.

İkinci Dairenin görevleri

Madde 49. — İkinci Daire :

- A) İdarei Umumiyei Vilâyat Kanunu gereğince doğrudan doğruya veya itiraz yoluyla Danıştaya verilen işleri;
- B) Memurin Muhakematı hakkındaki Kanun hükümlerine göre Danıştayca görülecek işleri; karara bağlar.

Danıştay Genel Kurulunun görevleri

Madde 53. — Danıştay Genel Kurulu :

- A) Kanun ve tüzük tasarılarını;
- B) İmtiyaz verilmesine ilişkin sözleşme ve şartlaşmaları;
- C) Kanunda, Danıştay Genel Kurulunca görüleceği yazılı olan işleri;
- D) Danıştay idari daireleri arasında çıkan görev uyumsuzluklarını;
- E) Yukarıda yazılı olanlardan başka idari dairelerden çıkan işlerden (Birinci Başkanın havale edeceği işleri;

inceliyerek sonuca bağlar.

İdari dairelerin birinden çıkıp, (E) bendi uyarınca Birinci Başkan tarafından Danıştay Genel Kuruluna havale edilmemiş olan işler, verilen kararlar ilgili Bakanlığın görüşüne uygun olmadığı takdirde, Başkanın isteği üzerine Danıştay Genel Kurulunda görüşülür.

İdari dairelerin göreve ve usule ilişkin nedenlerle esas hakkında karar vermediği işler, Genel Kurulca kararın yerinde görülmemesi halinde, aynı dairece esastan karara bağlanır.

İptal ve tam yargı dâvaları

Madde 71. — İlgililer, haklarını da ihlâl eden bir idari işlem dolayısıyla Danıştayda doğrudan doğruya tam yargı dâvası veya iptal ve tam yargı dâvalarını birlikte açabilecekleri gibi ilk önce iptal dâvası açarak bu dâvanın karara bağlanması üzerine bu husustaki kararın veya kanun yollarına başvurulması halinde verilecek kararın tebliği veya bir işlemin icrası sebebiyle doğan zararlardan dolayı, icra tarihinden itibaren doksan gün içinde tam yargı dâvası açabilirler. Bu halde de ilgililerin yukarıki madde uyarınca idareye başvurma hakları saklıdır.

Yol masrafları ve yevmiyeleri

Madde 104. — Danıştay meslek mensuplarından keşif, bilirkişi incelemesi veya delillerin tesbiti için görevlendirilenlere gerçek yol giderleri ile geçen günlerin her biri için net aylık tutarlarının otuzda biri oranında yevmiye verilir.

Bu yevmiyeler, zorunlu giderleri karşılamazsa, aradaki fark, belgelere dayalı olmak şartıyla ayrıca ödenir. Ancak bu suretle yapılacak ödemeler yevmiyelerin yüzde ellisini geçemez.

Kanun sözcülerinin ödevleri

Madde 110. — Kanun sözcüleri, kendilerine havale olunan dâva dosyalarını inceliyerek hukuk bakımından düşüncelerini en geç bir ay, yürütmenin durdurulması isteminde iki gün içinde yazılı olarak verirler. Bu süreler geçirilirse, durumu sebepleri ile birlikte Başkanun sözcüsüne bildirirler. Birinci Başkanın ve Başkanun sözcüsünün vereceği diğer görevleri yerine getirirler.

(Geçici Komisyonun değistirişi)

İkinci Dairenin görevleri

Madde 49. — Tasarının 49 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

Damıtay Genel Kurulunun görevleri

Madde 53. — Tasarının 53 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

İptal ve tam yargı dâvaları

Madde 71. — Tasarının 71 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Yol masrafları ve yevmiyeleri

Madde 104. — Tasarının 104 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Kanunsözcülerinin ödevleri

Madde 110. — Tasarının 110 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin teklifi)

Kanun sözcüleri, ilgili yerlerden Başkanlık aracılığıyla her türlü bilgileri isteyebilecekleri gibi, işlem dosyalarını da getirebilirler.

Düşüncelerin gerekçeli olması lâzımdır.

Kanunsözcüleri, düşüncelerinde tamamen serbesttirler. Ancak, çalışma düzeninin korunması ve iş veriminin artırılması için Birinci Başkanın ve Başkanun sözcüsünün alacağı tedbirlere uyarlar.

Dâva daireleri veya Dâva Daireleri Kurulunca gerekli görüldüğü takdirde, kanun sözcüleri, önceden haber verilmek suretiyle, düşüncelerini sözlü olarak da açıklarlar.

Başkan ve üyelerle Başkanunsözcüsünün aylıkları

Madde 114. — Danıştay Birinci Başkanı, daire başkanları ve üyeleri ile Başkanunsözcüsünün aylık ödemeleri, Devlet Memurları Kanununa bağlı gösterge tablosunun birinci derecesinin son kademe göstergesine eklenecek 200 sayısından sonra bulunacak sayının, bütçe kanunlarıyla belirlenecek katsayı ile çarpılmasından elde edilecek miktar esas alınarak yapılır.

Ancak, kazanılmış hakları bu derece ve kademeyle ulaşmamış olanların emekliliklerinde ve diğer memurluklara geçmelerinde hizmet sürelerine göre kazandıkları derece ve kademe aylıkları esastır. Bu gibilerin kazanılmış haklara ait kademe ilerleme süreleri bir yıl, derece yükselme süreleri iki yıldır.

Bu sürelerin bitiminde kazanılmış hakları kendiliğinden bir ileri kademe veya bir üst dereceye yükseltilir.

Kanunsözcüleri, başyardımcılar ve yardımcıların aylıkları

Madde 115. — Kanunsözcüleri, başyardımcı ve yardımcıların aylık ödemeleri buldukları derece ve kademenin gösterge sayısına 10, 9, 8 ve 7 nci dereceler için 100; 6, 5 ve 4 nci dereceler için 150 ve 3, 2 ve 1 nci dereceler için 200 sayısının eklenmesiyle bulunacak sayının, bütçe kanununda belli edilen katsayı ile çarpılması sonunda elde edilecek miktar esas alınarak yapılır.

Danıştay meslek mensuplarının yükselebilecekleri dereceler

Madde 116. — Danıştay meslek mensupları 10 ncu derecenin birinci kademesinden işe başlarlar; 1 nci derecenin son kademesine kadar yükseltilirler.

Atanmaların içerden yapılması

Madde 119. — Boşalan kanunsözcülükleri, başyardımcılık ve yardımcılıklara bu dereceye yükselmeye hak kazanmış kanunsözcüleri veya yardımcıları atanır. Ancak 6 nci ve 2 nci derecelere atanabilmek için ayrıca Danıştay Başkanlığı tarafından yapılacak yükselme sınavını kazanmış olmak şarttır.

Bu sınavlara ilişkin esaslar, özelliklerine göre, Danıştay Sınav Yönetmeliğinde gösterilir.

Kanunsözcüleri, başyardımcı ve yardımcıların teminatı

Madde 120. — Bu kanunda yazılı haller ile kamu hizmetlerinden mahrumiyeti gerektiren hükümlülük halleri dışında; kanunsözcüleri ile başyardımcı ve yardımcıların görevlerine son verilemez; kendileri istemedikçe Danıştay meslek mensupluğu dışında bir göreve atanamazlar ve yaş haddinden önce emekliye sevk olunamazlar.

Birinci Başkan, kadroları uhdelerinde kalmak şartıyla, başyardımcı ve yardımcıları, kanun sözlüğünde; kanun sözcülerine, başyardımcılık veya yardımcılıkta görevlendirebilir.

(Geçici Komisyonun değiştirişi)

Başkan ve üyelerle Başkanunsözcüsünün aylıkları

Madde 114. — Tasarının 114 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Kanunsözcüleri, başyardımcılar ve yardımcılarının aylıkları

Madde 115. — Tasarının 115 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Danıştay meslek mensuplarının yükselebilecekleri dereceler

Madde 116. — Tasarının 116 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

Atanmaların içerden yapılması

Madde 119. — Tasarının 119 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

Kanunsözcüleri, başyardımcı ve yardımcılarının teminatı

Madde 120. — Tasarının 120 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin teklifi)

Derece yükselmesi ve kademe ilerlemesi

Madde 121. — Kanun sözcüsü, başyardımcı ve yardımcılarının derece yükselme süreleri iki yıldır. Bu süreyi dolduranların derecelerinin yükseltilebilmesi için iki yıl üst üste iyi sicil almaları şarttır. Üç sicil devresinde iki iyi sicil alanların da dereceleri yükseltilir. Derece yükselme süresini doldurdukları halde, yükselmek için yeterli sicil alamayanların, üçüncü fıkradaki diğer şartların varlığı halinde, sadece kademeleri ilerletilir.

Boşalan bir kadroya atanmaya aynı derecede yeterli olanlar birden çok olduğu takdirde. sırası ile kıdem, disiplin cezası almamış bulunmak ve meslekî inceleme ve yayınlarda bulunmuş olmak tercih sebebi sayılır. Tercih sebepleri yoksa, yapılacak sınavda daha üstün başarı gösterenler yükseltilir.

Kanun sözcüleri, başyardımcı ve yardımcılarının, buldukları kademede en az bir yıl çalışmış olmak, orta sicil almak ve dereceleri içinde ilerleyebilecekleri bir kademe mevcut bulunmak şartıyla buldukları kademede bir yılı doldurdukları tarihte kademeleri ilerletilir.

Buldukları derecede yükselme süresini dolduran ve yükselme yeterliği tesbit olunan kanun sözcüleri, başyardımcı ve yardımcılar, üst derece kadrosu sağlanıncaya kadar dereceleri içinde kademe ilerlemesi yaparlar ve derece yükselmesine hak kazandıkları tarihten sonra geçen süre, üst derecede girecekleri kademelerin tesbitinde nazara alınır.

Kanun sözcüleri, başyardımcı ve yardımcılarının sicilleri

Madde 122. — Kanun sözcüleri, başyardımcı ve yardımcılarının sicilleri her takvim yılı sonunda:

I - Yardımcılar için;

- A) İşe bağlılık, disipline uyma, ahlâk durumu,
- B) Genel bilgi, mevzuata vukuf derecesi,
- C) Hukukî sorunları çözümleme, yargılama, karar verme, düşüncelerini açıklama,
- D) Karar yazma,
- E) Çıkardıkları dosya sayısı,

II - Başyardımcılar için;

(A), (B), (C) fıkralarında gösterilen hususlara ek olarak,

A) İctihatları izleme,

B) Dosya, karar ve diğer yazı işleri ile tebligat işlerinin gecikmeden ve düzenli şekilde yürütülmesi,

C) Yardımcıların ve diğer memurların görevlerine devamları, yetişmeleri ve verimli çalışmalarının sağlanması hususları,

III - Kanun sözcüleri için;

(I) numaralı bendin (A), (B), (C) ve (E) fıkralarında gösterilen hususlar,

Bakımından yeteneklerini belirtmek üzere, 123 ncü maddede gösterilen sicil âmirlerince verilir.

Kanaatler, yukarıki bentlerde öngörülen hususlar için ayrı ayrı olmak üzere, yönetmelikte gösterilen esaslara uygun şekilde, her sicil âmirince gizli olarak ayrı ayrı belirtilir ve sicillerin sonuçları, Yönetim ve Disiplin Kurulunca, yönetmelikte gösterilen notların ortalamasına göre tesbit olunur.

Sicil dereceleri çok iyi, iyi, orta ve yetersiz olarak dört gruba ayrılır.

Disiplin ve ahlâk bakımından disiplin kovuşturmasını gerektirebilecek haller varsa veya disiplin kovuşturmasına başlanmış veya disiplin cezası verilmiş yahut ceza kovuşturmasına girilmiş veya ceza verilmiş ise bunlar sicilde gösterilir.

(Geçici Komisyonun değiştirişi)

Derece yükselmesi ve kademe ilerlemesi

Madde 121. — Tasarının 121 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Kanunsözcüleri, başyardımcı ve yardımcılarının sicilleri

Madde 122. — Tasarının 122 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin teklifi)

Sicil âmirleri

Madde 123. — 122 nci maddede gösterilen siciller;

A) Kanun sözcüleri hakkında Birinci Başkan ile bir yıl içinde düşünce verdikleri dâva daireleri başkanları ve Başkanun Sözcüsü;

B) Genel Kurul Başyardımcısı hakkında Birinci Başkan ile en kıdemli iki idari daire başkanı, yardımcılar hakkında bunlarla birlikte başyardımcı;

C) İdari Daireler Kurulu Başyardımcısı hakkında, Birinci Başkan ile Birinci ve Üçüncü Daire başkanları, yardımcılar hakkında, bunlarla birlikte başyardımcı;

D) İçtihadı Birleştirme Kurulu ile Dâva Daireleri Kurulu başyardımcıları hakkında, Birinci Başkan ile en kıdemli iki dâva dairesi başkanı, yardımcılar hakkında, bunlarla birlikte başyardımcı;

E) Dairelerde görevli başyardımcılar hakkında, daire başkanı ile üyeleri, yardımcılar hakkında, bunlarla birlikte başyardımcı;

F) Tasnif ve yayın bürosunda görevli başyardımcı hakkında, Birinci Başkan ve büro başkanı, yardımcılar hakkında, bunlarla birlikte başyardımcı;

G) Ayırma bürosunda görevli yardımcılar hakkında, büroda görevlendirilmeden önce çalıştıkları daire ve kurul yardımcılar için sicil vermeye yetkili olanlar;

H) Genel kâtip yardımcılar hakkında, Birinci Başkan ve genel kâtip, genel kâtiplik hizmetleri için görevlendirilmiş kanun sözcüsü ve yardımcılar hakkında, bunlarla birlikte genel kâtip yardımcılar;

I) 120 nci maddenin ikinci fıkrası gereğince başka görevlerde çalıştırılan meslek mensupları hakkında, çalıştırdıkları görevler dolayısıyla sicil vermeye yetkili olanlar;

Tarafından verilir.

Disiplin cezalarının etkisi

Madde 124. — Bir kademe ilerlemesi süresinde iki uyarma veya bir kınama cezası alanların bir yıl; bir derece yükselmesi süresinde üç uyarma veya iki kınama yahut bir defa aylık kesilmesi cezası alanların iki yıl, kademe ilerlemeleri veya derece yükselmeleri ertelenir.

Sicil durumunun bildirilmesi

Madde 125. — Kanun sözcüsü, başyardımcı ve yardımcılara her yıl aldıkları sicil derecesi ve iyi sicil aldıkları halde diğerlerinin tercihi sebebiyle dereceleri yükseltülmiyenlere durum, Birinci Başkan tarafından yazılı ve gizli olarak bildirilir.

Yetersiz sicillerin sonuçları

Madde 126. — Üst üste üç yetersiz sicil alanlara Yönetim ve Disiplin Kurulunun teklifi üzerine Birinci Başkan tarafından emekliliklerini istemeleri veya istifa etmeleri bildirilir. Bir ay içinde bu dâvete uymayanlar istifa etmiş sayılırlar.

Sicil yönetmeliği

Madde 128. — Kanun sözcüleri ile başyardımcı ve yardımcılarının sicillerine ilişkin hükümlerin uygulanma şekli, Danıştay Başkanlığınca çıkarılacak yönetmelikte belirtilir.

(Geçici Komisyonun değiştirişi)

Sicil âmirleri

Madde 123. — 122 nci maddede gösterilen siciller;

A) Kanunsözcüleri hakkında Birinci Başkan ile bir yıl içinde düşünce verdikleri dâva daireleri başkanları ve Başkanunsözcüsü;

B) Genel Kurul Başyardımcısı hakkında Birinci Başkan ile en kıdemli iki idari daire başkanı, yardımcılar hakkında bunlarla birlikte başyardımcı;

C) İdari Daireler Kurulu Başyardımcısı hakkında, Birinci Başkan ile Birinci ve Üçüncü Daire başkanları, yardımcılar hakkında, bunlarla birlikte başyardımcı;

D) İçtihadı Birleştirme Kurulu ile Dâva Daireleri Kurulu başyardımcıları hakkında, Birinci Başkan ile en kıdemli iki dâva dairesi başkanı, yardımcılar hakkında, bunlarla birlikte başyardımcı;

E) Dairelerde görevli başyardımcılar hakkında, daire başkanı ile üyeleri, yardımcılar hakkında, bunlarla birlikte başyardımcı;

F) Tasnif ve yayın bürosunda görevli başyardımcı hakkında, Birinci Başkan ve büro başkanı, yardımcılar hakkında, bunlarla birlikte başyardımcı;

G) Ayırma bürosunda görevli yardımcılar hakkında, büroda görevlendirilmeden önce çalıştıkları daire ve kurul yardımcılar için sicil vermeye yetkili olanlar;

H) Genel Sekreter yardımcılar hakkında, Birinci Başkan ve genel sekreter Genel sekreterlik hizmetleri için görevlendirilmiş kanunsözcüsü ve yardımcılar hakkında, bunlarla birlikte genel sekreter yardımcılar;

i) 120 nci maddenin ikinci fıkrası gereğince başka görevlerde çalıştırılan meslek mensupları hakkında, çalıştırıldıkları görevler dolayısıyla sicil vermeye yetkili olanlar;

Tarafından verilir.

Disiplin cezalarının etkisi

Madde 124. — Tasarının 124 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Sicil durumunun bildirilmesi

Madde 125. — Tasarının 125 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Yetersiz sicillerin sonuçları

Madde 126. — Tasarının 126 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Sicil Yönetmeliği

Madde 128. — Tasarının 128 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin teklifi)

İdare memurlarının ödevleri, hakları yükselmeleri

Madde 130. — Danıştay meslek mensupları dışında kalan memurlar, 521 sayılı Danıştay Kanunu ile bu Kanunda öngörülen hükümlere ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 45, 46, 47, 214, 219 ve 220 nci maddeleri dışında, memurlarla ilgili kanunların hükümlerine tabidirler. Ancak, 657 sayılı Kanunun 28, 32, 33, 55, 214 ve 231 nci maddelerinde yönetmeliklere bırakılan hususlar, bu memurlar hakkında, Danıştay Başkanlığınca çıkarılacak yönetmeliklerle düzenlenir.

Sürelerin bitmesi

Madde 163. — Dâva ve karar düzeltilmesi istemine ilişkin sürelerle 76 ncı maddede yazılı sürelerin bitmesi, çalışmaya araverme zamanına rastlarsa, bu süreler, aravermenin sona erdiği 6 Eylülünden itibaren 7 gün uzamış sayılır.

Tatil günleri süre hesabına katılır. Şu kadar ki sürenin son günü tatil gününe rastlarsa süre tatil gününü izliyen çalışma gününün bitimine kadar uzar.

Sürelerin başlangıcı

Madde 164. — Bu kanunda yazılı süreler; tebliğ, yayın veya ilân tarihlerini izliyen günden işlemeye başlar.

Tasnif ve Yayın Bürosu

Madde 166. — Danıştay daireleri ve kurulları tarafından verilen idari veya yargısal kararların ve mevzuatın tertip ve tasnifini yapmak, kitaplığın düzenlenmesini sağlamak, Danıştay Dergisinin yayınlanması işini yürütmek ve kamu hukuku ile ilgili bilimsel yayınları takibetmek üzere, Birinci Başkan tarafından görevlendirilecek bir üyenin başkanlığında, bir başyardımcı veya bu derecedeki bir kanunsözcüsü ile konunsözcüleri veya yardımcılarından ve Kitaplık ve Yayın, Tasnif ve Arşiv Müdürleri ve Kitaplık, Yayın ve Tasnif şeflerinden ve gerekli diğer memurlardan bir Büro kurulur.

Büronun görevlerinin uygulanma şekli bir yönetmelikle düzenlenir.

Dosyaların ve diğer evrakın saklanması

Madde 167. — Dâva dosyaları ile diğer evrakın Danıştayda saklanma süreleri, yok edilme usulleri ve Danıştay Arşivine ilişkin diğer hususlar Danıştay Başkanlığınca çıkarılacak bir yönetmelikle belirtilir.

Meslek mensuplarının kadrolarının hazırlanması ve tesbiti

Madde 172. — Danıştay meslek mensuplarının kadroları, Danıştay Başkanlığınca hazırlanır ve her yıl bütçe kanunlarında gösterilir.

MADDE 2. — 521 sayılı Danıştay Kanununun 19 ncu maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Danıştay, onu idari dâvalara ve üçü idari işlere bakan onüç Daireye ayrılır.

MADDE 3. — 521 sayılı Danıştay Kanununun 23 ncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Dâva Daireleri Kurulu, Birinci Başkan ve Dâva Daireleri Başkanları ile her Dâva Dairesince, kendi aralarından bir yıl için seçilecek birer üyeden teşekkül eder. Toplanma ve görüşme sayısı yirmibirdir.

(Geçici Komisyonun değiştirilişi)

İdaré memurlarının ödevleri, hakları, yükselmeleri

Madde 130. — Tasarının 130 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

Sürelerin bitmesi

Madde 163. — Tasarının 163 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Sürelerin başlangıcı

Madde 164. — Tasarının 164 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Tasnif ve Yayın Bürosu

Madde 166. — Tasarının 166 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

Doşyaların ve diğer evrakın saklanması

Madde 167. — Tasarının 167 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Meslek mensuplarının kadrolarının hazırlanması ve tesbiti

Madde 172. — Tasarının 172 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin teklifi)

MADDE 4. — 521 sayılı Danıştay Kanununun 32 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

İdari uyumsuzluklar ve dâvalar, Dördüncü, Beşinci, Altıncı, Yedinci, Sekizinci, Dokuzuncu, Onuncu, Onbirinci, Onikinci ve Onüçüncü daireler ile Dâva Daireleri Kurulu ve Ek üçüncü madde gereğince kurulması halinde mürettep dairelerde incelenir ve karara bağlanır.

MADDE 5. — 521 sayılı Danıştay Kanununun 67 nci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Kanuna göre ilân gereken düzenleyici ve genel tasarruflara karşı, ilân tarihini takibeden günden itibaren 90 gün içinde dâva açılabilir. Ancak, bu tasarrufların kendilerine uygulanması üzerine, ilgililer, düzenleyici tasarruf veya uygulanan işlem yahut her ikisi aleyhine birden dâva açmakta muhtardırlar.

MADDE 6. — 521 sayılı Danıştay Kanununun 84 ncü maddesinin son fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

74 ncü maddede sayılan sebeplerden biriyle veya yargılama usullerine ilişkin meselelerde azlıkta kalanlar, işin esası hakkında da oylarını kullanırlar. Azlıkta kalanlar ve muhalefet sebepleri, kararların altına yazılır.

MADDE 7. — 521 sayılı Danıştay Kanununun 89 ncü maddesinin beşinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Kanunsözcüleri ve yardımcıları da sebeplerini bildirerek çekinebilecekleri gibi, kendileri tarafarca da reddedilebilirler. Bunların çekinme veya ret sebepleri dâvaya bakmaya görevli daire veya kurul tarafından incelenerek karara bağlanır. Kanunsözcüleri ve yardımcıları, Daire veya Kurulla birlikte reddedildikleri takdirde bu husus Dâva Daireleri Kurulunda incelenir.

MADDE 8. — 521 sayılı Danıştay Kanununun 63 ncü maddesine aşağıdaki iki fıkra eklenmiştir :

Açılan dâva, Danıştay Kanununun 30 ncü maddesinde sayılan dâva türlerinden hangisine giriyor ise, istemin buna göre açıkça belirtilmesi zorunludur. Belirtilmemesi halinde 75 nci maddenin (B) bendi hükmü uygulanır.

Dâva dilekçesine fotokopi eklendiği takdirde bunun avukat veya noterlikçe onanmış olması gereklidir.

MADDE 9. — 521 sayılı Danıştay Kanununun 66 ncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir :

Ancak, her hangi bir sebeple harcı veya posta pulu verilmeden veya eksik harç ve posta pulu ile dâva açılmış olması halinde, otuz gün içinde harcın ve posta pulunun verilmesine veya tamamlanmasına, görevli daire veya kurul tarafından karar verilerek ilgiliye tebliğ olunur. Bu süre içinde harç ve posta pulu verilmez veya tamamlanmazsa dâva açılmamış sayılır ve dosya işlem- den kaldırılır.

MADDE 10. — 521 sayılı Danıştay Kanununun 74 ncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir :

Yukardaki hususların ilk incelemeden sonra tesbit edilmesi halinde de dâvanın her safhasında 75 nci madde hükmü uygulanır.

MADDE 11. — 521 sayılı Danıştay Kanununun 82 ncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir :

Görevli daire veya kurul veya kanun sözcüleri tarafından getirtilen veya idarece gönderilen gizli her türlü belge ve dosyalarla reddi hâkim istemi üzerine reddedilen hâkim tarafından bu hususta verilen cevap, taraf veya vekillerine incelettirilemez.

(Geçici Komisyonun değiştirilişi)

MADDE 4. — Tasarının 4 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Tasarının 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Tasarının 6 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Tasarının 7 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 8. — Tasarının 8 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 9. — Tasarının 9 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 10. — Tasarının 10 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 11. — Tasarının 11 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 12. — 521 sayılı Danıştay Kanununun 98 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir:
Kanunun 75 nci maddesine göre verilen kararların düzeltilmesi istemi kabul edilerek dāvaya yeniden bakılması ve esas hakkında karar verilmesi halinde de karar düzeltilmesi isteminde bulunulabilir.

MADDE 13. — 521 sayılı Danıştay Kanununun 144 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir:
Danıştay Birinci Başkanı, kanun sözcüleri, başyardımcı ve yardımcılara; Başkanunsözcüsü, kanun sözcülerine; daire başkanları, dairelerinde görevli başyardımcı ve yardımcılara; Genel Kâtip, Genel Kâtiplikte ve Ayırma Bürosunda görevli meslek memurlarına; Tasnif ve Yayın Bürosu Başkanı, bu büroda görevli meslek mensuplarına; devamsızlık ve diğer disipline aykırı davranışları halinde, savunmalarını almak şartıyla uyarma cezası verebilirler.

120 nci maddenin ikinci fıkrası gereğince başka görevlerde çalıştırılan meslek mensuplarına, bu ceza, çalıştırıldıkları görevlerdeki yetkililerce verilir.

Bu cezalar ilgililerin siciline işlenir.

MADDE 14. — 521 sayılı Kanunun 155 nci maddesine aşağıdaki iki fıkra eklenmiştir.

1402 sayılı Sıkıyönetim Kanununun 15 ve 21 nci maddeleri kanunda yazılı kovuşturma ve usul hükümleri, Danıştay Birinci Başkanı, daire başkanları ve üyeleri ile Başkanun Sözcüsü haklarında uygulanmaz.

Kanun sözcüleri, başyardımcı ve yardımcılar hakkında bu hükümlerin uygulanması, Danıştay Başkanlar Kurulunun iznine bağlıdır.

MADDE 15. — 521 sayılı Danıştay Kanununun 62 nci maddesinin (D) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve bu maddeye (G) bendi eklenmiştir :

D) Danıştay meslek mensupları dışında kalan Danıştay memurları hakkında Yüksek Disiplin Kurulu görevini yapar.

G) Meslek mensupları dışında kalan Danıştay memurları hakkında 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 226 nci maddesinin (B) bendinde yazılı görüşme ve danışma kurulu görevini yapar.

MADDE 16. — 521 sayılı Danıştay Kanununun 75 nci maddesinin (B) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve bu maddeye iki fıkra eklenmiştir :

B) 4 numaralı bentte yazılı halde, dāva dilekçesinin gerçek hāsmā tebliğ edilmesine; 5 numaralı bentte yazılı halde bir defaya mahsus olmak üzere, otuz gün içinde 63 ve 65 nci maddelere uygun şekilde yeniden düzenlenmek veya noksanları tamamlanmak yahut 3 numaralı bentte yazılı hallerde, ehliyetli şahsın avukat olmıyan vekili tarafından dāva açılması takdirinde otuz gün içinde bizzat veya bir avukat vasıtasıyla dāva açılmak üzere dilekçelerin reddine;

Bu kararlara karşı düzeltme yoluna başvurulabilir. Bu halde otuz günlük süre bu konudaki kararın tebliği tarihinden itibaren işlemeye başlar.

(B) bendi gereğince reddedilmesi üzerine, yeniden verilen dilekçelerde aynı yanlışlıklar yapıldığı takdirde, dāva reddedilir.

MADDE 17. — 521 sayılı Danıştay Kanununa aşağıdaki maddeler eklenmiştir :

EK MADDE 1. — Danıştay, yargı yetkisini, yürütme görevinin kanunlarda gösterilen şekil ve esaslara uygun olarak yerine getirilmesini sınırlıyacak tarzda kullanamaz. İdari eylem ve işlem niteliğinde yargı kararı verilemez.

(Geçici Komisyonun değiştirisi)

MADDE 12. — Tasarının 12 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 13. — 521 sayılı Danıştay Kanununun 144 ncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir :

Danıştay Birinci Başkanı, kanunsözcüleri, Başyardımcı ve yardımcılara; Başkanunsözcüsü, kanun sözcülerine; Daire Başkanları, Dairelerinde görevli Başyardımcı ve yardımcılara; Genel Sekreter, Genel Sekreterlikte ve Ayrırma Bürosunda görevli meslek memurlarına; Tasnif ve Yayın Bürosu Başkanı, bu büroda görevli meslek mensuplarına; devamsızlık ve diğer disipline aykırı davranışları halinde, savunmalarını almak şartıyla uyarma cezası verebilirler.

120 nci maddenin ikinci fıkrası gereğince başka görevlerde çalıştırılan meslek mensuplarına, bu ceza, çalıştırıldıkları görevlerdeki yetkililerce verilir.

Bu cezalar ilgililerin siciline işlenir.

MADDE 14. — 521 sayılı Kanunun 155 nci maddesine aşağıdaki iki fıkra eklenmiştir.

1402 sayılı Sıkıyönetim Kanununun 21 nci maddesinde sözü edilen yetkili merci; Danıştay Birinci Başkanı, Daire Başkanları ve üyeleri ile Başkanunsözcüsü için Danıştay Genel Kurulu, Kanunsözcüleri, Başyardımcı ve Yardımcılar için Danıştay Başkanlar Kuruludur.

MADDE 15. — Tasarının 15 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 16. — Tasarının 16 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 17. — Tasarının 17 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

EK MADDE 1. — Tasarının ek 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin teklifi)

Onüçüncü Dairenin görevleri

EK MADDE 2. — Onüçüncü Daire :

Gelir ve Kurumlar vergilerine (Gelir Vergisinde götürü matrahlara ve ortalama kâr hadlerine yapılan itirazlar dâhil) ;

İlişkin dâvaları çözümler.

Mürettep Daire

EK MADDE 3. — Dâva dairelerinin iş durumu gerektirdiği takdirde, Başkanlar Kurulunca, Kurulun belli ettiği işlere bakmak üzere mürettep dâva daireleri kurulabilir.

Bu hususa ilişkin kararlar, Resmî Gazetede yayınlanır ve yayımını izliyen ay başından itibaren uygulanır.

Bu dairelerin üyeleri; Danıştay üyeleri arasından Başkanlar Kurulu tarafından ayrılır ve en kıdemli üye başkanlık görevini yapar.

Daire başkanlığı görevini yapan üye Başkanlar Kuruluna katılır.

Mürettep dairelerin faaliyette bulunduğu sürece başkanı ve üyeleri Dâva Daireleri Kurulu ile İçtihatları Birleştirme Kuruluna, bu Kanunun 23 ve 24 ncü maddeleri hükümleri dâhilinde katılırlar. Bu halde Dâva Daireleri Kurulunun toplanma ve görüşme sayısı 23 ncü madde esaslarına göre hesaplanır.

Bu daireler iş durumuna göre aynı usulle kaldırılır.

Daireye bir başyardımcı ve yeteri kadar yardımcı verilir; ayrıca bir başkâtabin yönetimi altında yazı ve tebliğ işlerini yürütmek üzere bir kalem kurulur.

Dördüncü ve Onüçüncü daireler arasında görev ayrımı

EK MADDE 4. — Dördüncü ve Onüçüncü daireler arasındaki görev ayrımı Başkanlar Kurulunca yapılır.

Bu dairelerin görevine giren konularda prensibe ilişkin hususlar, daire başkanlarından birinin isteği üzerine bu dairelerin birlikte yapacakları toplantıda çözümlenir ve karara bağlanır. Bu toplantıya daire başkanlarından kıdemlisi başkanlık eder. Toplantı ve görüşme sayısı dokuzdur. Kararlar oy çokluğuyla verilir.

Bu dâvalar, dâvanın açıldığı dairenin esas ve karar numaralarını alırlar.

İki dâva dairesini ilgilendiren işler

EK MADDE 5. — İki dâva dairesinin görevine ilişkin dâvalar, ilgili dâva dairesinin isteği üzerine, o dâva dairelerinin birlikte yapacakları toplantıda çözümlenir ve karara bağlanır. Bu toplantıya daire başkanlarından kıdemlisi başkanlık eder. Toplantı ve görüşme sayısı dokuzdur. Kararlar oy çokluğuyla verilir.

Bu dâvalar, dâvanın açıldığı dairenin esas ve karar numaralarını alırlar.

Yeni vergilerle ilgili uyuşmazlıkların çözümü

EK MADDE 6. — Bir vergiyi kaldıran ve yerine aynı veya benzeri nitelikte yeni bir vergi koyan kanunlardan doğan uyuşmazlıklar, önceki vergiden doğan uyuşmazlıkları çözümlenmekle görevli dairelerce çözümlenir.

(Geçici Komisyonun değiştirisi)

Onüçüncü Dairenin görevleri

EK MADDE 2. — Tasarının ek 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Mürettep Daire

EK MADDE 3. — Tasarının ek 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Dördüncü ve Onüçüncü daireler arasında görev ayrımı

EK MADDE 4. — Tasarının Ek 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

İki dâva dairesini ilgilendiren işler

EK MADDE 5. — Tasarının ek 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Yeni vergilerle ilgili uyumsuzlukların çözümü

EK MADDE 6. — Tasarının Ek 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin teklifi)

Danıştay dışında görevlendirilme

EK MADDE 7. — Danıştay kanun sözcüleri, başyardımcıları ile 6 ncı ve daha yukarı derecelerdeki yardımcıları, Başbakanın veya bakanların teklifi üzerine, kendilerinin kabulü ve Birinci Başkanın muvafakati ile Danıştaydaki mevki ve ihtisaslarına uygun idari hizmetleri yürütmekle görevlendirilebilirler. Görev süresi iki yılı geçemez. Bu süre içinde izinli sayılırlar; aylıkları Danıştay Bütçesinden ödenir ve diğer özlük hakları saklı kalır.

Basına bilgi ve demeç verme

EK MADDE 8. — Basına, haber ajanslarına veya Radyo ve Televizyon Kurumlarına Danıştayla ilgili bilgi veya demeç, Danıştay Birinci Başkanı veya yetkili kılacağı görevli tarafından verilebilir.

Isnat ve iftiralara karşı koruma

EK MADDE 9. — Danıştay meslek mensupları hakkındaki ihbar ve şikâyetlerin, garaza binaen veya hakaret kasdiyle yapıldığı veya uydurma bir isnat mahiyetinde olduğu ve inceleme, soruşturma veya yargılama sonunda bu isnat sabit olmadığı takdirde, Danıştay Birinci Başkanı, isnatta bulunanlar hakkında kamu dâvası açılmasını Cumhuriyet Savcılığından ister.

Gizli bilgileri açıklama

EK MADDE 10. — Danıştay meslek mensupları, kamu hizmetleri ile ilgili gizli bilgileri, görevlerinden ayrılmış bile olsalar, açıklamazlar.

Gösterge tablosu

EK MADDE 11. — Devlet Memurları Kanununa ekli gösterge tablosu, Danıştay Meslek Mensupları hakkında da uygulanır.

Kademe ve derece aylığı

EK MADDE 12. — Kademe aylığı, gösterge tablosundaki derecelere dâhil kademelerden her biri için tesbit edilen gösterge sayısına tekabül eden aylıktır.

Derece aylığı, gösterge tablosundaki derecelerin her birinin muhtevi bulunduğu yatay kademe aylıklarını topluca ifade eder.

Derecelerin ilk ve en yüksek kademe aylığı

EK MADDE 13. — Gösterge tablosunda yer alan derecelerden her birindeki birinci kademe göstergesine tekabül eden miktar, o derecenin ilk kademe aylığını; aynı derecenin son kademe göstergesine tekabül eden miktar da o derecenin en yüksek kademe aylığını gösterir.

Çalışma saatleri

EK MADDE 14. — Danıştay mensupları hakkında, haftalık çalışma süresi bakımından Devlet Memurları Kanunu hükümleri uygulanır. Günlük çalışmanın başlama ve bitme saatleri ve öğle dinlenme süresi, Başkanlar Kurulu kararı ile belirtilir.

(Geçici Komisyonun değistirişi)

Danıştay dışında görevlendirilme

EK MADDE 7. — Tasarının Ek 7 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Basına bilgi ve demeç verme

EK MADDE 8. — Tasarının Ek 8 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

İsnat ve iftiralara karşı koruma

EK MADDE 9. — Danıştay meslek mensupları hakkındaki ihbar ve şikâyetlerin, inceleme, soruşturma veya yargılama sonunda sabit olmadığı ve bu isnadın gareze binaen veya hakaret kasdiyle yapıldığı veya uydurma bir isnat mahiyetinde olduğu anlaşıldığı takdirde, Danıştay Birinci Başkanı, isnatta bulunanlar hakkında kamu dâvası açılmasını Cumhuriyet Savcılığından ister.

Gizli bilgileri açıklama

EK MADDE 10. — Tasarının ek 10 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

Gösterge tablosu

EK MADDE 11. — Tasarının ek 11 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Kademe ve derece aylığı

EK MADDE 12. — Tasarının ek 12 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Derecelerin ilk ve en yüksek kademe aylığı

EK MADDE 13. — Tasarının ek 13 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Çalışma saatleri

EK MADDE 14. — Tasarının ek 14 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin teklifi)

Seferde veya talim ve manevra için hazarda silâh altına alınanların kademe ve derece intibakları

EK MADDE 15. — Danıştay meslek mensuplarından muvazzaflık hizmeti dışında talim ve manevra maksadıyla veya seferde silâh altına alınanların kademe ilerlemeleri devam eder. Bu süre içinde derece yükselmesi gerektiğinde terhislerinden sonra açık kadro bulunması ve yükselecekleri derecenin şartlarını ihraz etmek kaydıyla silâh altında geçen süreleri yükselecekleri üst derecenin kademelerinde dikkate alınır.

Muvazzaf askerliğe ayrılan meslek mensuplarının terhislerinde kademe ve derece intibakları

EK MADDE 16. — Danıştay meslek mensubu iken muvazzaf askerlik hizmetini yapmak üzere silâh altına alınanlardan terhislerini mütaakıp tekrar meslek mensupluğuna girmek isteyenler :

A) Muvazzaf askerliğe ayrıldıkları sırada kazanmış oldukları derecedeki bir kadroya öncelikle atanırlar. Bunların muvazzaf askerlikte geçen süreleri atandıkları kadroda kademe ilerlemesi yapılmak suretiyle değerlendirilir. Bu gibilerin muvazzaf askerliğe ayrılmadan önce işgal ettikleri kadroda kazandıkları kademe ilerlemeleri ayrıca göz önünde bulundurulur.

B) Askerlik öncesi kademe ilerlemeleri ile askerlikte geçen süre toplamının iki yılı aşan kısmı, üst dereceye yükseltildikleri zaman bu derecede kademe ilerlemesi yapılmak suretiyle değerlendirilir.

Muvazzaf askerliği yaptıktan sonra yardımcılığa girenlerin kademe intibakları

EK MADDE 17. — Muvazzaf askerlik görevini yaptıktan sonra yardımcı adaylığına atananların muvazzaf askerlikte geçen süreleri, yardımcılığa atandıktan sonra kademe ilerlemesi veya derece yükselmesinde değerlendirilir.

Meslek mensupları hakkında uygulanacak diğer hükümler

EK MADDE 18. — 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 14, 26, 27, 28, 29, 62, 63, 81, 82, 94, 97, 104, 105, 106, 107, 108, 164, 165, 166, 167, 183, 184, 185, 187, 188, 194, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210 ve 211 nci maddeleri Danıştay meslek mensupları hakkında da uygulanır.

Hizmet içi eğitim

EK MADDE 19. — Kanun sözcüleri, başyardımcı ve yardımcıları, hizmet içi eğitim çalışmalarına katılmak zorundadırlar.

Birinci fıkraya göre yapılan meslekî çalışmalara katılmıyanların veya başarı gösteremiyenlerin durumları, sicillerine işlenir ve bu hal yükselmelerinde göz önünde bulundurulur.

Hizmet içi eğitim çalışmalarının hangi konuları ihtiva edeceği ve ne şekilde yapılacağı hizmet için eğitim yönetmeliğiyle; bu çalışmaların meslek mensuplarının sicillerine etkisi sicil yönetmeliğiyle düzenlenir.

Danıştay dışındaki eğitim kurumlarının çalışmalarına katılmak Başkanlar Kurulunun iznine bağlıdır.

(Geçici Komisyonun değiştirişi)

Seferde veya talim ve mânevra için hizada silâh altına alınanların kademe ve derece intibakları

EK MADDE 15. — Tasarının ek 15 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Muvazzaf askerliğe ayrılan meslek mensuplarının terhislerinde kademe ve derece intibakları

EK MADDE 16. — Tasarının ek 16 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

Muvazzaf askerliği yaptıktan sonra yardımcılığa girenlerin kademe intibakları

EK MADDE 17. — Tasarının ek 17 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Meslek mensupları hakkında uygulanacak diğer hükümler

EK MADDE 18. — Tasarının ek 18 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hizmet içi eğitim

EK MADDE 19. — Tasarının ek 19 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Terim değişikliği

EK MADDE 20. — 521 sayılı Danıştay Kanununda geçen «Genel Kâtip» terimi «Genel Sekreter» olarak değiştirilmiştir.

(Hükümetin teklifi)

MADDE 18. — 521 sayılı Danıştay Kanununa aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir :

Kaldırılan vergilerle ilgili uyumsuzlukların çözümü

EK GEÇİCİ MADDE 1. — Vergi uyumsuzluklarını çözümlenmekle görevli daireler, yeni vergileri koyan kanunların kaldırdığı eski vergilerden doğan uyumsuzlukları da çözümlenmekle görevlidirler.

EK GEÇİCİ MADDE 2. — Dâva Daireleri veya Dâva Daireleri Kurulunca, bu kanunla tesbit olunan görevlerine girmiyen dâvalara ilişkin dosyalar, ayrıca karar verilmesine yer kalmaksızın görevli dairelere devrolunur.

Bir ay içinde yapılacak seçimler

EK GEÇİCİ MADDE 3. — Dört yıllık görev süresi dolmuş olan daire başkanlıkları için seçim, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içinde yapılır.

Eski sicillerin değerlendirilmesi

EK GEÇİCİ MADDE 4. — Bu kanunun 128 nci maddesinde sözü edilen sicil yönetmeliğinin yürürlüğe girmesinden önce yeterli veya başarılı yolunda verilmiş siciller iyi derecede sicil sayılır.

Derece yükselmeleri için yapılacak ilk sınav

EK GEÇİCİ MADDE 5. — 521 sayılı Danıştay Kanununun değişik 119 ncu maddesinde öngörülen sınavlara ilişkin yönetmelik, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki ay içinde çıkarılır ve sınavlar yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten üç ay sonra yapılır. Sınavda başarı gösterenler yükselme süresini doldurdıkları tarihten geçerli olmak üzere, üst dereceye atanırlar.

Derece üstünde aylık alanlar

EK GEÇİCİ MADDE 6. — 657 sayılı Kanuna 1327 sayılı Kanunla eklenen ek geçici 8 nci madde hükümlerine göre ikinci dereceye intibak ettirilip birinci derece kademe aylıklarını almakta olanlar, birinci derece kademeleri aylıklarını almaya ve kanuni şartları ihraz etmiş olmak kaydıyla kademe ilerlemesi yapmaya devam ederler.

Kidem tablosunun düzeltilmesi

EK GEÇİCİ MADDE 7. — 521 sayılı Danıştay Kanununun yürürlüğe girdiği 31 . 12 . 1964 tarihinde Danıştayda görevli bulunan meslek mensuplarından, sözü geçen Kanunun geçici 2 nci maddesinden faydalanmamış olanların halen buldukları derece ve kademelerdeki kıdemlerine bir yıllık süre eklenir. Bu suretle kademe ilerlemesi veya derece yükselmesi yapanların artan süreleri yeni kademe ve derecelerindeki kademelerine sayılır.

Bu hükümden faydalananlara eski sürelerle ait aylık farkları ödenmez.

Yürürlük

MADDE 19. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütmeye memur olanlar

MADDE 20. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

14 . 2 . 1972

Başbakan
N. Erim

Devlet Bakanı
D. Kitaplı

Devlet Bakanı
A. İ. Göğüş

Devlet Bakanı
İ. Karaöz

Millet Meclisi

(S. Sayısı : 583)

(Geçici Komisyonun değiştirisi)

MADDE 18. — Tasarının 18 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Kaldırılan vergilerle ilgili uyumsuzlukların çözümü

EK GEÇİCİ MADDE 1. — Tasarının Ek Geçici 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

EK GEÇİCİ MADDE 2. — Tasarının Ek Geçici 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Bir ay içinde yapılacak seçimler

EK GEÇİCİ MADDE 3. — Tasarının Ek Geçici 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Eski sicillerin değerlendirilmesi

EK GEÇİCİ MADDE 4. — Tasarının Ek Geçici 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Derece yükselmeleri için yapılan ilk sınav

EK GEÇİCİ MADDE 5. — Tasarının Ek Geçici 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

EK GEÇİCİ MADDE 6. — Tasarıdan çıkarılmıştır.

Kıdem tablosunun düzeltilmesi

EK GEÇİCİ MADDE 7. — Tasarının Ek Geçici 7 nci maddesi 6 ncı madde olarak kabul edilmiştir.

Yürürlük

MADDE 19. — Tasarının 19 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Yürütmeye memur olanlar

MADDE 20. — Tasarının 20 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin teklifi)

Devlet Bakanı <i>İ. Öztürk</i>	Adalet Bakanı <i>S. Bilge</i>	Millî Savunma Bakanı <i>F. Melen</i>	İçişleri Bakanı <i>F. Kubat</i>
Dışişleri Bakanı V. <i>S. Bilge</i>	Maliye Bakanı <i>S. N. Ergin</i>	Millî Eğitim Bakanı <i>İ. Arar</i>	Bayındırlık Bakanı <i>M. Öztekin</i>
Ticaret Bakanı <i>N. Talû</i>	Sağ. ve Sos. Y. Bakanı <i>C. Aykan</i>	Güm. ve Tekel Bakanı <i>H. Özalp</i>	Tarım Bakanı <i>M. O. Dikmen</i>
Ulaştırma Bakanı <i>R. Danışman</i>	Çalışma Bakanı <i>A. R. Uzuner</i>	Sanayi ve Tek. Bakanı <i>M. Erez</i>	En. ve Tab. Kay. Bakanı <i>N. Devres</i>
Turizm ve Ta. Bakanı <i>E. Y. Akçal</i>	İmar ve İskân Bakanı <i>S. Bingöl</i>	Köy İşleri Bakanı <i>N. Sönmez</i>	Orman Bakanı <i>S. İnal</i>
Gençlik ve Spor Bakanı <i>A. Karaküçük</i>			

